

ABONAMENTUL

Pe un an . . . 24 Cor.
Pe un semestru . . . 12 Cor.
Pe o lună . . . 2 Cor.
Nrul de Duminică
Pe un an . . . 4 Cor.
Pentru România și
America . . . 10 Cor.
Nrul de zi pentru Ro-
mania și străinătate pe
an 40 franci.

TRIBUNA

REDACȚIA
și ADMINISTRAȚIA
Deak Ferencz-utca 20.
INSERTIUNILE
se primesc la adminis-
trație.
Mulțumite publice și Loc de-
schis costă fiecare șir 20 fil.
Manuscrise nu se în-
polază.
Telefon pentru oraș și
comitat 502

Deplină lumină!

»Telegraful Român« nu obosește a des-
minți cooperarea I. P. S. Sale mitropolitu-
lui Mețianu la reconfirmarea celor doi epis-
copi aleși de sinodul din Caransebeș. Nu
atât repetiția desmințirilor este ceea ce ne
atrage atenția asupra lor, ci remarcabilă este
mai ales variația în care ele se fac. Cea
mai nouă variantă se înfățișează în urmă-
torul mod:

»Tot asemenea neadevăr este și afirmația
adeseori colportată prin ziare, că I. P. S.
Sa ar fi lucrat indirect pentru neîntărirea
celor doi candidați mai înainte aleși. Ade-
vărul e tocmai contrarul, că I. P. S. Sa a
făcut tot ce i-a stat în putere pentru întă-
rirea celor aleși, dar n'a putut răsturna mo-
tivele contrariilor, invocate pentru neîntărire,
cari motive la timpul său se vor descoperi
și cunoscându-le și publicul cel mare, ușor
se va convinge despre adevăr«.

Este foarte important a se ști și nu nu-
mai din punct de vedere personal al capu-
lui bisericii noastre, întrucât guvernul aputut
să se sprijinească în acțiunile sale îndreptate
contra organizației noastre bisericești pe
concursul mitropolitului. În varianta cea mai
nouă a desmințirii citată mai sus acest
concurs se reduce la o slăbiciune mărturi-
să a mitropolitului. »Motivele contrariilor
invocate pentru neîntărire n'au putut fi răs-
turnate de mitropolit«, așa ni-se spune acum.

Firește când ministrul prezintă Suvera-
nului motive de neîntărire, pe care nici mi-
tropolitul nu le poate răsturna, poziția mi-
nistrului e splendidă și hotărârea Suveranu-
lui legată. Dar fiecare trebuie să se întrebe
ce fel de motive puternice a putut invoca
ministrul? Tănuirea motivelor înaintea bise-
ricii este o culpă gravă a mitropolitului, care
este al bisericii și nu al guvernului. Nu poate
fi un interes bisericesc aceasta tănuire.

Șaguna însuși, creatorul neîntrecut al or-
ganizației noastre bisericești, a depus ră-
spunderea pentru ulterioara soartă a bisericii
în mâinile congresului, și cu toate aceste
unul din urmașii săi, care însuși își recu-
noaște neputința și slăbiciunea, ascunde în-
aintea congresului fapte de cea mai mare
importanță, ce privesc unul din cele mai
cardinale drepturi ale bisericii. Culpă de-
vine și mai gravă când mitropolitul pune
acum în vedere descoperirea acestor mo-
tive »la timpul său«. Taina dar este numai
temporară și mitropolitul își asumă dreptul
și răspunderea a tăcea. »Timpul său« pen-
tru destăinuire era fără îndoială atunci, când
mitropolitul s'a văzut în neputință a res-
turna motivele guvernului și când biserica
reprezentată prin congres avea datorința a
intra în acțiune pentru apărarea drepturilor
ei. În două rânduri, unul după altul guver-
nul se prezintă înaintea Maiestății Sale cu
motive pentru neîntărirea episcopilor aleși.
Nici pentru întâiaș dată, nici pentru a doua

oară capul bisericii noastre după propria
sa mărturisire nu poate răsturna aceste mo-
tive, și congresul, ca e poartă întreaga mare
răspundere, n'are nici cea mai mică cunoș-
tință de toate aceste! Mitropolitul, capul
bisericii îi tănuiește și în cazul întâi și în
cazul al doilea congresului toate! Dacă
după aceasta tănuire nu se mai ascunde
nimic, ea însăși este un fapt, care trebuie să
apese greu conștiința înaltului prelat. Sântem
în fața alegerii a treia săvârșite. Nu vor
invoca »contrarii« același motive pentru ne-
înrărirea ei? Este de așteptat ca mitro-
politul, care recunoaște că în două rânduri
n'a putut răsturna aceste motive să fie acum
mai tare și mai norocos?

Dupăce tănuirea nu poate să fie la nici
un caz un interes al bisericii reiese din cea
mai nouă variantă a desmințirilor, mai mult
decât până aci, faptul cooperării culpabile
a mitropolitului în afacerea neîntărirea epis-
copilor aleși de sinodul dela Caransebeș.
Este pentru fiecare clar ca lumina ochilor
că, dacă mitropolitul ar fi avut în această
afacere o atitudine leală și bărbătească,
care ar întâmpina numai aplauzele obștei,
el nu s'ar ascunde în haina suspicioasă a
tănuirilor, ci din contra ar fi expus în toată
golătatea lor pe »contrarii«, i-ar fi extradat
poporului ca să-i judece după cuviință, și
în prima linie s'ar fi desărcinat de o mare
răspundere, pe care constituția noastră bi-
sericească nici nu-i o atribuie. Dacă însă

Din literatura italiană.

Ciungul.

Din seara din care o văzuse că s'a despărțit
de tovarășile sale și a spucat în jos pe Viale
Militare spre casa din colțul Câmpului lui Marte
trecea mereu, pe strada acela.

Gegia era oacheșă nu prea frumoasă. Slăbuț,
cu doi ochi mici lucitori, dela cap la picioare
modestie cu care era îmbrăcată ea se apropia
mai mult de sărăcie; dar pentru el, de care fu-
geau toți, și cărula nimeni nu-l arunca o vorbă
bună nici, o privire de milă, i-se părea o prin-
țesă, o regină.

În fiecare seară, când Gegia lăsa mașinele
electrice din Usina Galileo, Ciungul o aștepta pe
stradă, uitându-se la ea cu ochii plini de patimă,
tremurând din tot trupul cu mâna moale pe
inimă; și se ținea după ea uitând de negrul ce-l
avea în suflet, de răutățile lumii, de foamea
care-l chinuia, și uitându-se la fata ce umbla în-
aintea lui, ca o rază de lumină, ochii înfundați ai
Ciungului se aprindeau, iar fața lui urâtă și des-
gustătoare îndrășnea să suriză.

Gegia mergea repede: era târziu, și din când
în când se uita îndărăt cu teamă. El se căznea să
se fie după ea, beteag cum era, și ori decâteori
fața ei oacheșă și vioaie se întorcea îndărăt, lui
i-se părea că o stea din cerul ce începuse să se
întunece, se cobora jos, lângă el.

Într-o seară, pe când trecea, el îi dete bună
seara. Dânsa se uită îndărăt să vadă dacă tova-
rășele ei sânt departe, de abea îi răspunse și trecu
în jos.

În ziua aceia Ciungul nu mâncase nimic; ar-
borii par'că jucau înaintea ochilor lui, iar inima
îi plângea; dar răspunsul ei îi aprinse sângele în
vine.

Pentru el Gegia era ca un inger și trăgea cu
urechia la pasul ei grăbit ce se auzea în tăcerea
stradei și era zăpăcit, par'că beat: ar fi vrut să
strângă în brațe corpul ei, ar fi vrut să sărute
de mii de ori chipul ei, și pe urmă să cază jos,
să moară, blestământ pentru cea din urmă oară
această muncă silnică ce se chiamă viață.

De-odată, un țipăt îi îngheță sângele în vine.
Ca un nebun, în două trei sărituri, fu lângă Ge-
gia. Un om apucase pe Gegia de un braț, iar
dânsa se sbătea.

Ciungul se repezi ca un tigrul, și pe când fata
fugea, cei doi adversari se rostogoliră în șanțul
stradei.

A doua zi seara, când Gegia se întorcea dela
lucru ceva mai de vreme decât de obicei, Ciung-
gul o aștepta în acelaș loc. Era sgâriat pe față,
d'asupra unui ochi avea o rană, și mai multe
vânătăi pe obraji. Gegia se uită la el, și cât
p'aci era să-i dea un bacșiș, dar s'a oprit și oco-
lindu-l, trecu la vale, cu capul în jos. Dar dânsul
o urmări, mai de aproape ca în celelalte seri,
și cum strada era pustie, dânsa mergea din ce
în ce mai încet, până ce se opri.

— Ține — îi zise întinzând mâna — a seară
m'ai apărât.. m'ai scăpat.. este puțin.. dar n'am
mai mult.

Și în mâna pe care el i-o întinse fără să se
gândească, îi puse doi gologani.

Mâna ei se retrase, chipul ei peri ca un vis,
și Ciungul rămase uitându-se prosteste la cei doi

banii de aramă cei avea în palmă. Câmpia cu ve-
derile ei, seara cu muzica ei, cerul cu stelele lui,
zefirul ce-i bătea fața, totul părea că îl înveselește
într'un sentiment de dispreț. Mâna pe care o în-
tindea de dimineața până seara cerând de milă,
acum îl ardea ca focul, în locul celor doi golo-
gani; și simțea că-i este rușine și avea nevoie
de blesteme și să plângă și să-și apese te în inima,
căci suferea acum, mult mai grozav decât suferea
când foamea îl chinuia.

— Milă.. dela ea.. Dacă ar fi la sfârșitul vieții
și dacă ar fi să mor de foame, și tot nu aş vrea
milă dela ea..

Suspînând șezu pe marginea stradei pe când
pe de-asupra capului lui treceau lilieci, iar noaptea
se făcea din ce în ce mai neagră și luminile spu-
neau că pe aproape sânt case, lui, care niciodată
n'a avut casă supt care să-și plece capul și supt
care să-și ascunză și să-și spuie durerile sale.

Într-o zi, Gegia trecu pe lângă Ciungul mai ve-
selă ca altădată, și cu un șir nou de mărgele la
gât; trecu și nici nu se uită la el. Ciungul simți
ca o vâpaie de foc, pe urmă ca un frig, apoi ca o
întepătură în inimă. Înainte de ai fi dat cei doi
gologani, îl vedea cel puțin. Și acum!..

Aruncă departe traista cu bucăți de pâine și
se luă după ea.

Vremea era târzie, frunzele începuseră să cadă,
găbene. În lungul stradei, Ciungul nu văzu pe
Gegia. Cerul era acoperit de nori, fulgere dese
îl brăzdau. Deodată un murmur de șoapte îl făcu
să tresară. În locul acela, un gard viu, despărția
strada de o ulcioară strîmtă. Murmurul venia de
după gardul viu. În întuneric, printre crăcile gar-
duului, Ciungul se căznea să se uite, și tresări:

întreaga istorie mistică de »motive invocate de contrari« și de »descoperirea lor la timpul său« este numai o invenție, o meală, concluzia ce se poate trage din varianta desmințirii devine și mai aspră. Motivul cel mai tare, pe care s'ar fi putut răzima un ministru înaintea Suveranului ar fi fost, când el ar fi primit autorizația dela mitropolit să declare că episcopul ales nu oferă din punct de vedere al statului suficiente garanții și o repetită alegere ar avea șanse a produce un rezultat multămitor. Un asemenea argument firește nu poate fi răsturnat de mitropolit, fiindcă argumentul este al său propriu.

Se recere deci tot mai mult deplină lumină în această afacere atât de importantă. Desmințirile variate și mistice, ținute în termeni generali și negativi, o întunecă mai mult decât o luminează și au drept urmare ca atât vina, cu care este încărcat mitropolitul să crească încât și biserica să sufere și să fie expusă din nou la mari primejdii.

Nu cerem această deplină lumină pentru a făuri arme nouă în contra Inalt Prea Sfinției Sale, din contra ne-am bucura foarte mult, când am ajunge nu numai a fi dispensați de a ne îndrepta în contra Capului bisericii noastre, ci am putea și contribui prin sprijinul nostru la glorificarea lui în lupta dreaptă pentru așezămintele bisericii atât de greu atacate și primejdiate.

Alianța balcanică. În timpul din urmă s'a lăsat zvonul despre încheierea unei alianțe balcanice, care se cuprindă toate statele din peninsula Balcanică precum și regatul României.

Ideea aceasta a pornit din cercurile conducătoare ale politicii turcești și a găsit aderenți și în România pe d. N. Iorga.

Într-o vreme ideea aceasta fusese desmințită. Acum ea s'a relevat din nou prin intenția ministrului de finanțe turc Dsavid Pașa de a vizita centrele țărilor amice.

Ministrul, după cum se spune, va vizita Bucureștii, Belgradul și Sofia, vizită care stă în legătură cu alianța balcanică.

În cercurile bine informate din Stambul se desmințe și această știre. Cu toate acestea Ministrul, conform zvonurilor lansate ieri ar fi gata de plecare. Primul drum îl va face la București,

era Gegia cu omul care o luase de braț în seara aceia.

Ciungul făcu doi-trei pași legănându-se și se apropie de tufiș.

— Tu știi, că tatăl meu este ciudat...

— Da, știu, dar tu mă iubești?

— Da, te iubesc, mult, mult.

Se auzi un sărut, două, trei...

Noaptea învelise pe Ciung și gardul viu de nu se mai deslușiau.

— Ascultă Ciungule — îi zise a doua zi seara — dacă nu vrei să dai pace fetei, și dacă nu te astâmperi ca să nu te mai îți după ea, eu îți rup coastele... Nu-ți e rușine? Sdreanjo!

Ciungul făcu o mișcare ca și cum ar fi vrut să se arunce la el, dar brațele îi căzură în lungul trupului; se făcuse alb ca varul și se uita prost la zdrențele cari îi acoperiau corpul și de supt cari brațele și picioarele i-se vedeau aproape goale. Gegia luă de un braț pe tânăr și se despărți cu el.

Într'altă seară, celalalt, cu un ris de învingător, îi zise: *hoțule*. Și Gegia era lângă el și nu i-a apărut; nici n'a deschis gura.

În ochii bietului Ciung luciră două lacrimi: în ele, toată dragostea lui ascunsă și nenorocită se stinge. Nu-i mai rămânea decât ceace rămâne omului fără speranțe, pe când tinerețea rde, pe când sângele bate fierbinte, pe când mintea primește iar inima palpită în fața paginilor eterne ale

și va fi însoțit de prietenul său Hussein Dsavid, redactorul ziarului »Tanin«.

Calvarul... Impotriva revistei săptămânale »Revista Bistriței« s'au pornit două procese de presă pentru »agitație« săvârșită prin publicarea unui articol despre chestia limbii de catehizare și reproducerea memoriului medicilor din România.

Ministrul de interne de acord cu ministrul de comerț, a oprit intrarea în țară a ziarului ceh »Cias« care apare în Praga. Motivul: ziarul »propagă tendințe antimaghiare«...

Kossuth și propunerea lui Holló. Atitudinea partidului Kossuthist față cu propunerea lui Holló, votată în ședința de ieri a camerei deputaților, a provocat o legitimă indignare în sânul partidelor coalite, dar mai ales în sânul partidului constituțional.

Membrii partidului constituțional au codamnat, în rândul întâi, atitudinea dubioasă a lui Kossuth care n'a luat poziție hotărâtă împotriva propunerii lui Holló și a admis ca o parte a membrilor să admită această propunere care cere înființarea băncii autonome până la 1 Ianuarie 1911, — deși scizlunea din partidul independist se făcuse chiar din motivul că nici Kossuth și nici partizanii săi n'au fost de acord cu acest termen fixat de Justiții.

Păreră membrilor partidului constituțional e că prin atitudinea aceasta partidul Kossuthist a rupt definitiv orice legături cu celelalte partide coalitate.

Șeful partidului Kossuthist a jucat într'adevăr un rol trist. N'a putut să dezvăduie nici programul partidului său care cere înființarea băncii autonome și n'a îndrăznit nici să voteze pentru propunerea lui Holló. A ales coala cea mai ușoară, dar nedemnă de șeful unui partid guvernamental, a părăsit sala de ședință în momentul când s'a început votarea...

Agrarienii unguri și reforma electorală.

Am anunțat zilele trecute că liga agrarienilor unguri »Omge«, a hotărât să organizeze în cursul iernii conferințe despre însemnătatea reformei electorale pentru proprietarii de pământ. În țara aceasta clasică a egalității de drepturi, liga latifundiștilor unguri, cu toate că e o instituție sindicalistă, se poate îndeletnici netulburată cu politica, ba o poate direcționa chiar, căci ea s'a înființat doar întru »apărarea« intereselor oligarhiei dela putere.

naturii, în credința și în misterile sale, în nevoile și în luptele sale: ura!

Toate ferestrele căscioarei luceau. Până la miezul nopții, pregătiseră pentru nuntă ce să făcea în casă. Acum totul se isprăvisse, iar însurășii erau în cameră... Afară era ger și trăgea un vânt aspru. Umbrele clărilor de fin, în arie, păreau urieși.

Ciungul se uita la ferestrele luminate. Ii clănțăneau dinții, corpul tot îi tremura. Lumina se stinse în casă... Ciungul se ridică în picioare, și rise răutăcios și se apropie de o clăie: o scântie scăpără în întuneric, o flăcără se ridică spai mântătoare.

Atunci risul Ciungului se prefăcu în delir. Sări în stradă și începu să joace ca un rebun, cu spumă la gură, cu sdrențele în vânt, în lumina sinistră a incendiului, de părea un demon, eșit din infern.

— De ce ai comis acest delict? Îi întrebă comisarul.

— Delict?... răspunse Ciungul prosteste; am făcut foc pentru nuntă.

— O să te bage în ocnă, tâlharule!

Ciungul se uită la comisar, plecă capul, apoi se puse pe ris, un ris care sfîșia inima. P. R.

În scopul conferințelor semnalate s'a instituit o comisiune specială, al cărei raportor ne prezintă acum, în foala archişovină din Budapesta, principiile asupra cărora vor stăruia conferințele. Deși principiile acestea se puteau cunoaște dinainte, le dăm totuși în resumat pentru o mai deplină clarificare a spiritului de care se călăuzește liga şovină.

Raportorul, un anumit Barvos János, stabilește următoarele principii fundamentale pentru viitoarea reformă: Reforma așa zisă »radicală« (votul universal, egal și secret) e fatală pentru caracterul național al statului. Agrarienii să hotărască de-acum înainte treburile țării, căci »precum în sciurgerea a o mie de ani baza adevărată a tuturor drepturilor constituționale a fost pământul ungușesc«, acest pământ trebuie să fie și în viitor. Censul intelectual, se condiționează de absolvirea cu succes a patru clase primare. Dreptul de vot să-l aibă numai cetățenii, cari locuiesc deja de 5 ani stabil în acelaș loc. La împărțirea circumscripțiilor electorale să se aibă în vedere naționalitatea și numărul proprietarilor de pământ. Și, în sfârșit, ca pupăză pe colac, ar fi bună și pluralitatea de voturi, căci n'ar favoriza decât iarăși pe moșierii unguri.

Fără îndoială conferințele ținute la nivelul acestor principii ultrareacționare, vor fi subliniate de aplauzele însuflețite ale agrarienilor și retrași după conferințe în saloanele lor calde vor visa în brațele fotoliilor de mătășă despre viitorul viței lor dăruite de zeța Pomona cu întreg belșugul cornului ei de aur. Și nu vor auzi sfărâându-se la gemurile palatelor lor înalte freacățul plânsetelor din Bihor și din Maramurăș. Și vor uita că în aceste ținuturi românești stafia mizeriei pustlește cumplit populația țării, precum vor uita și povețele legilor eterne, cari spun de venirea unei zile de izbavă, când dreptatea cea fără de milă va sfărma cornul Pomonei și va împrăști darurile lui cu dreptă împărțeală peste întreg cuprinsul țării.

Din România.

Pentru studentele sărace. În București sânt o mulțime de societăți de binefacere. Nici una dintre aceste societăți nu s'a gândit însă până acum la nevoile, pe cari studentele universitare sânt silite să le îndure până când își termină studiile.

Cele mai multe studente sărace sânt exploatate în chip neomenos de directoarele pensiunelor particulare, unde în schimbul unei camere și mese mizerabile, trebuie se facă și pe profesoare și pe pedagoage în acelaș timp.

În dorința ei de a veni în ajutorul studentelor sărace dna Averescu a înființat un *Cămin* al studentelor, în care, pe un preț foarte mic studentele sărace își pot găsi menajul. Grație stăruințelor depuse de doamna Averescu se nădăjduiește că în curând acest cămin va putea ajuta pe toate studentele, scutindu-le în chipul acesta de multe mizerii, cari de multe ori le împiedică a și urma regulat cursurile.

Conferință despre Avram Iancu. La atenul popular din Câmpina a vorbit Duminică dl G. Becescu Silvan, cunoscutul scriitor și avocat din Ploești. În conferința sa, intitulată *Un mare martir*, s'a ocupat cu viața plină de fapte mari și de suferințe mari a lui Avram Iancu. Conferințiarul a arătat meritele, pe cari acest erou le-a câștigat pentru monarhia Austro-Ungară și pentru poporul românesc în special. Aceste merite nu i-au fost însă recunoscute de acela cari era chemați a le recunoaște. De aici a urmat apoi deznodământul acelei zguduitoare tragedii ale vieții eroului nostru.

Conferința, ținută într'un stil ușor și vioi a fost ascultată cu mult interes de asistenți.

Ungurii din București. Între ungurii din București, așa de bine organizați în societăți de

apărare națională. În societăți de salvare a poro-
dilor lui Arpad dela pericolul valahizării, au
izbucit acum niște certuri și neînțelegeri de și-
e mai mare dragul să-i vezi. Certele au avut ca
urmare reclamația făcută la parchet de mai mulți
membri ai societății *Magyar Társulat*, cu sediul
în intrarea Zalomit, că președintele acestei socie-
tăți, Veress János a sustras o sumă însemnată
din averea societății. În urma acestei reclamații
d. prim-procuror Diaconescu a delegat pe comi-
sarul Anton Poenaru să facă o anchetă asupra
acestor fapte. Luni seara comisarius Poenaru s'a
prezintat la sediul societății ridicând de acolo re-
gistrele spre a se stabili vina celui acuzat.

Cercetările, dacă ar continua cu o scrupulo-
zitate mai *»ungurească«*, ar dovedi foarte
multe acte patriotice ale oaspeților unguri din
București. După declarațiile membrilor societății
suma furată de Veress se urcă la 90 de mil
de lei.

Șezători literare pentru popor în Sinaia.
Duminică seara, în fața unui numeros public
s'au inaugurat șezătorile literare pentru popor în
Sinaia, în localul școlii *»Carmen Sylva«*. Ser-
barea s'a deschis prin discursul dlui P. Man-
descu, președintele cercului cultural din Sinaia.
După aceea a luat cuvântul cunoscutul scriitor
C. D. Mugur, care a vorbit despre frumsețea ve-
chilor obiceiuri românești, cari acum încep se
dispăr.

»Fluerașul« și principele Nicolae. Zilele
aceste au apărut în București o nouă revistă
pentru copii *»Fluerașul«*, supz direcția d-lor Flo-
rian Cristescu și G. Castrișan. Duminică, cu
ocazia zilei onomastice a A. S. R. Principei
Nicolae, conducătorii revistei au fost primiți în
audiență la palatul Cotroceni, unde au felicitat
pe micul principe și i-au oferit ca dar primul
număr al revistei, pe a cărei copertă figurează
chipul lui. Ziarele povestesc următoarele despre
impresa ce a produs-o asupra principelui Nicolae
acest dar:

Cind și-a văzut chipul desemnat pe coperta revis-
tei A. S. R. a rămas un moment foarte surprins,
apoi a izbucnit în strigăte de bucurie:

— Aha! Fluerașul! Fluerașul meu! Foarte bine!

Mulțămesc, domnule învățător.

Timp de aproape o jumătate de oră, cei doi insti-
tutori au stat de vorbă atit cu A. S. R. Principele
Nicolae, cit și cu A. S. R. Princesa Maria.

— Știi să citești Alteță?

— Da, știu puțin.

Iar A. S. R. Princesa Maria completează:

— O, el ție prea puțin! să nu-l puneți ca să ci-
tească! apoi mîngăindu-și frățiorul cu mînușita supz
bărbie adaugă:

»O să învețe el bine, bine!«

A. S. R. Principele Nicolae zîmbește și lasă căpșo-
rul în jos.

Principele Nicolae a privit apoi mai multe minute
coperta revistei. După aceea a pus revista pe colțul
mesei și a ascultat pe A. S. R. Princesa Maria, care
a început să-i citească în numărul ce i-se oferise Alte-
ței Sale.

Invățătorii au explicat numeroasele ilustrațiuni din
revistă, la care A. S. R. Principele Nicolae le răspun-
dea cu voce argintie:

— Foarte frumos domnule învățător! Foarte fru-
mos!

Intre altele AA. LL. RR. a admirat foarte mult con-
cursurile de desemn de caligrafie.

Cind cei doi institutori au voit să plece, A. S. R.
Principele Nicolae care ascultase numai la cele ce
se citise pe exemplarul oferit A. S. R. Princesei și
privise numai la chipurile după acel exemplar îi opre-
ște și-i întrebă:

— Vă rog, în *»Fluerașul«* meu tot așa spune?

— Tot așa Alteță, îi răspunseră învățătorii, iar A. S.
R. Princesa Maria începu să ridă și netezindu-i pe-
rișorul ca de aur îi zise:

— Lasă că tot așa spune!

La plecare cei doi învățătorii au fost petrecuți pînă
la capătul scării.

Aci AA. LL. RR. le-au mulțumit încă odată și apoi
au alergat să arate și mamei lor darul ce li-se ofe-
rise.

„B. H.“ și discursul d-lui Iorga.

Ziarul aspirațiilor panungurești, *»B. H.«*,
publică în numărul său din urmă - resuma-
tul discursului rostit de d. Iorga în camera
română și-i face următorul comentariu insi-
nuant:

— Iorga, când atacă și cu acest prilej politica
oficială a României, trezînd un ecou puternic în
presa din țară și din regat: nu rămîne decât
credincios principiilor sale și exprimă fidel sen-
timentele și concepția adevărată a românilor în
ce privește relațiunile României cu Austro-Un-
garia. Iorga a fost omul, care în mijlocul com-
plicațiilor grave ale anexiunei pornise o agitație
foarte efectivă împotriva Austro-Ungariei. Până și
presa românească dela noi și-a aruncat pe o clipă
masca și la indemnul ce venea de peste Carpați,
a început să atace cu vehemență Austria și pe
perfidul *Aehrenthal*, ba a început să propovădu-
iască chiar că românii trebuie să rupă cu politica
tradițională habsburgofilă și să-și caute realizarea
țintelor lor mari pe alte căi. Ceace în ciuda
avertismentelor, repetate decenii întregi de către
bărbații politici unguri, diplomația comună n'a
băgat de seamă, s'a vădit dintr'o situație strim-
torată, provocată de o complicație externă.

În sfârșit s'au convins, că în România există
mare mișcare iredentistă, așfătoare în chip mește-
șugit, căreia nu-i vor putea rezista în clipe hotărî-
toare nici cercurile oficiale ale României. La
aceasta, diplomația austriacă — ce s'ar fi și putut
aștepta altceva dela ea, — prin guvernul Austriei,
a expulzat odată și pentru totdeauna pe neastâm-
păratul profesor Iorga, de pe teritoriul Austriei.

Dacă *Aehrenthal* a putut să se mulțamească cu
atâta, noi — cei nemijlocit interesați — nu putem
să fim satisfăcuți. În timpul din urmă, spiritul
iredentist, provocat de preslunea ce se exercită
din România, se ivește tot mai temerar și tot mai
pe față și la noi. Pe la întrunirile culturale ro-
mânești, precum și la inaugurarea așezămintelor
naționaliste, se rostesc astfel de vorbiri, în cari,
în fața marelui publicități, se deplînge visul de
aur, care atît de curând s'a risipit: epoca glo-
riooasă a vovodului *Mihai Viteazul*, epoca care
a unit pe toți românii și pe care vremile vitrege
au dărîmat-o, care însă prin stăruințe, între îm-
pejurări mai favorabile, se poate reedifica. Ba
apar chiar și articole, în cari se detestă și atacă
caracterul dinastic al politicei tradiționale româ-
nești și se baljocoresc cei ce se fac avocații îm-
păratului austriac.

Cauzele mai adânci ale acestui mare reviri-
ment residă în împrejurarea, că frica de puterea
Rusiei, care estompase pentru scurtă vreme an-
tagonismul firesc dintre români și monarhia Aus-
tro-Ungară, e pe sfârșite și opinia publică ro-
mânească, saturată de idel viedentiste, se întoarce
cu o simpatie aproape de nelufrănat către poli-
tica anglo-italiano-franceză și către concentrarea
defensivă a popoarelor balcanice, al cărei ascuțit
e îndreptat contra noastră. Dela alianța aceasta
speră o mai ușoară realizare a *»Marei-Daciei«*, decăt
dela alianța cu puterea Habsburgilor.

În vreme ce cercurile conducătoare ale mo-
narhiei se gîndesc necontentii la o apărare contra
viedentismului Italianilor și iau măsuri în direcția
aceasta, iredentismul românilor îl credeau o ha-
lucinație a ungarilor și n'au făcut nimic pentru
fortificarea militară a *»Ardealului«*, și cu atît mai
puțin pentru asigurarea influinței covârșitoare a
elementului ungaresc, — pentru fortificarea po-
litică a granițelor.

Măsurile de felul acestora ar fi temperat cu
mul mai mult pe risionarii dacoromâni, decăt
expulsarea lui Iorga și ar fi fost o garanție cu
mult mai sigură, că fidelitatea de aliată a Româ-
niei să nu se clatine de visul Inferbântat al do-

rinței de extindere, tocmai în clipele cele mai
critice. Discursul lui Iorga și ecoul ce a provo-
cat, ne fac atenți, ca și în direcția aceasta să ne
determinăm în sfârșit pentru o acțiune serioasă,
pînă cînd nu vom întârzia de tot.

*Insinuațiile imperialistei, în ciuda trudei
cu care au fost ticluite, vor rămînea fără
răsunset în cercurile din anturajul curții, căci
la locurile competente politica românilor,
atît de dincoace cît și de dincolo de Carpați,
nu se judecă nici la lumina scăpărărilor
șovine.*

Atentatul contra d-lui Ion I. C. Brătianu.

Asupra îngrozitorului atentat primim noi
știri, din care reiese, că acord mișelesc act
nu a putut fi decăt plănuuit mai dinainte.
Planul acesta a format obiectul de discuție
a cercurilor socialiste din jurul *»României
Muncitoare«* al cărei suflet este expulzatul
Doctor Rakowsky.

Corespondentul nostru din București ne
dă încă următoarele informații telegrafice.

Starea ministrului.

București 13 Dec. Starea primului ministru
continuă a fi satisfăcătoare. Până în prezent nu
s'a ivit nici o complicație. Operația necesară să
amănă încă cîtva timp pentru a să vedea dacă
întradevăr proiectilele nu au pătruns nici un or-
gan mai sensibil, care să o îngreuneze.

Odată stabilit acest lucru, se va proceda la
fotografierea cu razele Röntgen, pentru a să găsi
locul, unde sau oprit proiectilele, pentru ca ope-
rația să fie cu atît mai lesnicioasă.

Atentatorul bolnav.

București, 23 Decembrie. Atentatorul este o ne-
norocită ființă degenerată.

Încă în momentul, cînd a fost prins și deți-
nut au trebuit să i-se facă Injecții cu morfină, pen-
tru a i-să liniști nervii și a putea fi supus inte-
rogatorului.

De prezent starea lui e disperată.

Doctorii îi prescriu într'una medicamente pen-
tru a i sustine cu viață cel puțin atîta, cîtă
vreme să va putea face deplină lumină asupra
planului acestui atentat.

Sindicaliștii urmăriți.

București, 23 Decembrie. Sindicaliștii din
toate orașele țării sînt supuși unui minu-
țios interogatoriu. Atît la Galați cît și la
Băila și lași unde organizațiunea lor e mai
puternică li-s'au confiscat toate registrele și
corespondența.

Atentatul anunțat înainte.

București, 23 Decembrie. Anarchistul Reich-
mann, care a fost deținut, a declarat, că el sr fi
anunțat mai înainte poliției intenția atentatului.

În direcția aceasta s'a orânduit anchete atît la
Giurgiu cît și la Rucsiuc.

Protestul »României Muncitoare«.

București, 23 Dec. Organul sindicaliștilor
»României Muncitoare« a protestat împo-
triva atentatului.

Bretele, legătoare pentru ciorapi scurți, jaretiere pentru ciorapi

se pot căpăta prin

WEISMAYR FERENCZ, Timișoara, numai în cetate str. Hunyadi.

Garanța pentru calitate bună, prețuri ieftine fixe.

Corpurile legiuitoare încheie discuția asupra adresei în semn de simpatie.

București, 23 Decembrie. Corpurile legiuitoare au încheiat discuția asupra mesagiului de tron în semn de simpatie pentru primul ministru.

La senat a protestat împotriva atentatului dl Titu Maiorescu, (conserv.). D. N. Iorga (naționalist) a protestat telegrafic contra mișeșcului atentat.

Regele vizitează pe dl Brătianu.

București, 23 Dec. Astăzi M. S. Regele Carol împreună cu adjutantul său majorul Torocceanu a vizitat pe ministrul Brătianu la spitalul Colțea, unde a stat la patul bolnavului mai mult de o oră.

Deputații români din camera ungară își exprimă telegrafic revolta.

Budapesta, 23 Dec. În numele clubului deputaților români din camera ungară președintele dl Dr. Teodor Mihali a dat următoarea telegramă:

»Revoltați până în adâncul sufletului pentru atentatul mârșav, veseli Vă felicităm că mâna Providenței V-a salvat. Dr. T. Mihali Dr. V. Lucaciu, Vasile Damian, Vasile Goldiș, V. Dămian, Dr. Aurel Novac, Dr. N. Oncu, Dr. Șt. C. Pop, Dr. N. Șerban, Dr. G. Popovici, Dr. A. Vaida-Voevod, Dr. St. Petrovici, Dr. I. Suciu, Dr. Aurel Vlad.

Povestirea dlui Gh. Eremla care a prins pe atentator

D. Gh. Eremla, funcționar la fabrica Tonola, care a urmărit din primul moment pe atentator și a făcut să fie prins, intervievat de noi, ne a comunicat următoarele:

— La orele 6 și 5 ieșeam din str. Gloriei traversând str. I. C. Brătianu spre str. Regală și întâlnind pe d. prim-ministru I. Brătianu, mă oprii o clipă spre a-l vedea mai bine — căci nu avusesem până acum ocazia să-l văd mai de aproape; apoi mă îndreptai încet spre str. Regală.

Dreptăzind auzi trei focuri de revolver trase în urma mea.

Șăprius, mă întorc și văd pe d. prim-ministru pe trotuarul din fața școlii de război îndreptându-se spre băcănia »La jandarm«, colțul str. Brătianu cu str. Gloriei. Primul ministru deschise ușa băcăniei zicând: »Puneți mâna pe el că m'a împușcat.«

Alergai spre d. prim ministru. În clipa aceea văd un om deslipindu-se de peretele școlii de război și rupându-l la fugă spre str. Regală.

Înțelesei numai decât că acesta a atentatorul, și, fără a mă mai uita după d. Brătianu, alergai după fugar.

Îl ajunsei în strada Regală, în dreptul tipografiei Göbl și îl apucaii; el se întoarse spre mine și eu îl cuprinses în brațe. Deoarece nu era nimeni prin apropiere, am vrut să scot și signalul din buzunar ca să dau alarmă, ținând pe atentator cu brațul stâng. El profită de acest moment, se smuci și o rupse din nou la fugă.

Alergai după el, dând semnalul de alarmă și strigând: »Puneți mâna pe el.

Strigai atunci că acela e atentatorul la viața primului-ministru și alergaram toți după el.

În dreptul croitoriei Bertell de supt hotelul Regal, un domn colonel, un domn civil și un sergent, puseră mâna pe el.

Ajunsei și eu lângă grup și cum atentatorul căuta să bage mâna în buzunar, îl apucaii de-o mână și strigai sergentului să-l ție de cealaltă, căci are armă și probabil vrea să tragă.

În acest moment sostră băcanul din colțul stradel Gloriei și șoferul dlui Brătianu, cari alergase în urma mea.

Explicai celor de față ce se petrecuse și merseram cu toții la circumscripție, unde începu ancheta.

Atentatorul avea un revolver nou cu cartușe fără fum »Velox«, calibrul mic.

Moțiunea de vestejire din partea adunării »Uniunii studenților români«.

Aseară în timpul adunării generale, »Uniunea studenților români« a luat cunoștință de odiosul atentat la viața dlui prim-ministru I. I. Brătianu. Numai decât studentul R. Dragomirescu a propus colegilor săi vestejirea înflorătoarei fapte a sindicalistului Gh. Stoeneșcu.

D. Savin, președintele »Uniunii«, întrerupând darea de seamă a comitetului, a supus membrilor prezenți votarea următoarei moțiuni:

»Uniunea studenților români, luând cunoștință despre atentatul săvârșit împotriva primului ministru al țării, de către un muncitor sindicalist condamnat cu toată asprimea acest nesăbuit atentat și făcând obstrucție de orice senz subiectiv — își exprimă profundele ei regrete.

Această moțiune a fost primită cu aplauze și apoi s'a trecut la ordinea zilei.

Impresia în provincie. Giurgiu.

Vestea atentatului contra dlui prim-ministru, care a fost adusă aici cu cele mai largi amănunte de telegramele și comunicările telefonice ale ziarului nostru, a produs o colosală impresie în întreg orașul.

Toată lumea a condamnat mișcarea revoluționară a sindicalistilor, care a început să dea roade funeste și la noi, — dupăcum s'a exprimat mulți cetățeni fruntași cu cari am vorbit — atunci când s'a aflat că atentatorul face parte din sindicatul c. f. r. Până noaptea târziu s'a comentat cu indignare această faptă odioasă.

La Ateneu, unde I. Iorga urma să și desvolte conferința anunțată în folosul Ligei Culturale de aci și unde se afla un numeros public, vestea a produs deasemenea o vie emoție, fiecare fiind dornic să aflu starea în care se afla d. prim-ministru. Subsemnatul a dat amănunte largi asupra împrejurărilor în cari s'a comis atentatul.

D. profesor Iorga era viu afectat și fiindu-i prezentat înaintea începerii conferinței, mi-a cerut detalii. I am pus supt ochi notele telefonice primite la orele 7 seara din București dela »Universul«.

Începându-și conferința, d. Iorga a blamat purtarea celor cari, în țara aceasta tocmai din cauza stărei noastre de destrăbălare morală, au ajuns să puie mâna pe armă, pentru a trage contra primului-ministru al țării.

După conferință, d. sa personal a telegrafat dlui prim-ministru, felicitându-l că a scăpat cu viață. S'a mai dat o telegramă dlui prim-ministru din partea Ligei Culturale, a d. lor deputați Bălănescu și Bascal și din partea altor cetățeni.

Toată lumea a recunoscut și de astădată bunul nostru serviciu de informație.

Târgoviște.

Vestea atentatului contra primului ministru a fost adusă aci de telegrama trimisă de ziarul nostru, care reproducă în mai multe exemplare, a fost răspândită în tot orașul la orele 9 și jumătate.

Evenimentul acesta a impresionat adânc toată lumea din localitate.

La orele 11 și jumătate au fost lansate de către prefectura județului înștiințări, că starea primului ministru, în urma atentatului, nu e de loc gravă.

Iași.

Emoțiunea produsă în oraș de știrea atentatului a cărui victimă a fost prim-ministru e de nedescris. În oraș, pe strade și în localurile publice, e o mișcare neobișnuită. Nu se vorbește decât de crima odioasă dela București.

Prefectura de județ, prefectura de poliție, oficiul telegrafic sânt luate cu asalt de mii de persoane doritoare de a cunoaște amănunte.

La mine s'au prezintat sute de persoane, venite să le dau amănunte primite prin telegraf și telefon dela redacția »Universului«.

În tot orașul nu e decât un glas acela al osân-

direi odioasei crime a sindicalistului Gheorghe Stoeneșcu.

Cercetările

Atentatorul dupăce a fost dus cu un taximetru la poliție, a fost introdus în cabinetul d-lui Prefect.

Aci se aflau d-nii Emil Petrescu, prefectul Capitalei, procuror general Zamfirescu, toți procurorii curții de Apel, prim-procurorul Diaconescu, toți substituiți de procurori și cei cinci judecători de instrucție.

La poliție se mai aflau concentrați în afară de toți agenții superiori și inferiori dela siguranța generală și siguranța poliției, toți comisarii șefi de circumscripții.

Atentatorul a fost supus unui interogator. Dinsul însă cu toate insistențele ce s'au pus pe lângă el și cu toate stăruințele, a păstrat aceeași atitudine de prostăjie pe care a manifestat-o din momentul arestării sale.

Nici o vorbă nu ieșea din gura lui, iar cele afirmate de un ziar că asasinul a acordat unui reporter al său o convorbire sânt sfruntate invențiuni.

Neputându-se afla nici un amănunt dela atentator, judecătorii au hotărât să aple pe alte căi, domiciliul lui.

În scopul acesta, d. judecător de instrucție Popovici însoțit de un comisar și doi agenți, a făcut mai multe descinderi dela locuințele capilor sindicaliști. Aceștia au fost aduși la poliție pentru a fi confrunțați cu atentatorul.

La poliție.

După cum am arătat mai sus la poliția Capitalei, unde fusese adus atentatorul, au venit în curind toți reprezentanții parchetului și ai ministerului de interne.

Din primele momente atentatorul a căzut într-o stare spasmodică care-l făcea să nu poată vorbi de loc.

Dinsul tremura din tot trupul, mâinile și picioarele îi tremurau așa de tare încât părea că sînt supt impresia galvanizării, gura de asemenea i-se mișca spasmodic făcînd să-i clatine dinții.

La întrebările ce i-se puneau repetate și diferite nu răspundea nimic.

Atentatorul a fost așezat pe o canapea și încredințat îngrijirilor medicale ale d-lui dr. N. Minovici. Toate stăruințele și încercările medicului pentru a liniști au rămas fără rezultat.

Atentatorul nu spunea nimic; nici cine e, nici cum îl cheamă, nici cauza crimei sale.

Confrunțările.

Pînă la orele 10 noaptea, s'au făcut prin orașe diferite perchișițiuni pe la locuințele multor sindicaliști.

În primul moment s'a bănuț că acest atentat odios, a fost plănuț în chiar sînul sindicaliștilor din București. Pentru acest motiv, autoritățile au pornit toate cercetările lor în această direcțiune.

Confuzia pe care a produs-o neasteptatul și odiosul atentat în toată lumea se observă și printre membrii autorităților și această confuzie era mărită și mai mult prin tăcerea absolută a atentatorului.

Judecătorii de instrucție trimiși în diferite direcțiuni spre a face descinderi și perchezițiuni, s'au reîntors la poliție, mai toți cu rezultate negative.

De asemenea au fost trimiși numeroși comisari, în acelaș scop și aceștia s'au reîntors aducînd foarte puține lucruri interesante.

Atît judecătorii, cit și comisarii, dacă nu au reușit să găsească lucruri mai de seamă, au adus însă la poliție pe mulți din capii sindicaliștilor.

Au fost aduși astfel lucrătorii: Frimu, Marinescu, Cristescu, N. D. Popescu, Mihail, studentul Raichman și alții.

Aceștia toți au fost interogați și confrunțați cu atentatorul.

Toți sindicaliștii aduși la poliție au declarat că nu-l cunosc pe atentator, că el nu făcea parte din organizația lor.

Pentru a se dovedi aceasta s'au adus la poliție registrele Cercului »România muncitoare«, unde într'adevăr nu figura numele atentatorului.

D. N. Cocea, avocat, chemat de asemenea la poliție a dat și d-sa aceeași răspunsuri.

»Acest tinăr nu face parte din cercul »România Muncitoare« spune d. Cocea, și nici nu l-am văzut vre-odată frecventînd adunările«.

D. Cocea a protestat contra svonului că atentatul contra primului ministru a fost pus la cale de către sindicaliști.

Dupăce sindicaliștii au făcut aceste declarațiuni au fost izolați fiecare în diferite odăi ale poliției și suptuși fiecare în fața unui d. judecător de instrucție la un lung interogatoriu.

Iosef Müller & Comp., Medias-Medgyes. Birou tehnic și întreprindere de zidit pentru zidire de beton și beton de fier; depozit de lucrări de ciment.
Primește și pregătește tot felul de construcțiuni de beton de fier: așezarea de padimente fără închieturi, depozit stabil de țigle pentru acoperit din ciment, barete pentru trepte, plăci de ciment, și pietrii-beton pentru fântâni.

Cine este atentatorul.

În timpul acesta la poliția capitalei au venit și d. min. Costinescu, Stellan, Orleanu, Morțun și Djuvara, cari au căutat de asemenea să vorbească cu atentatorul.

Starea acestuia însă devenea din ce în ce mai nervoasă.

La un moment dat pierzânduși cunoștința a fost readus în fire, dându-i se să respire niște eter dintr'o sticlă de o aveea d. Rubin, prim redactor la »Independența».

După numeroase cercetări s'a stabilit în fine că atentatorul se numește Gheorghe Jelea cu locuința în strada Pandele Dinu din șoseaua Basarab. În primul moment, atentatorul și-a dat numele fals, spunând că l cheamă Gh. Stoinescu.

Dânsul este în vârstă de 24 ani și e născut în Oltenița, unde tatăl său, anume Stoian Jelea de naționalitate bulgar, domiciliat de mai multă vreme, ocupându-se cu comerțul.

Gheorghe Jelea a făcut armata în țară la regimentul 2-cetate și s'a eliberat de câteva luni.

S'a dovedit că Gheorghe Jelea nu avea slujbă de 15 zile și acest amănunt hotărăște convingerea autorităților că atentatul fusese premeditat.

Până însă a se afla adevărul, poliția fusese pusă pe piste greșite cu privire la adresa locuinței atentatorului. Astfel Gheorghe Jelea își dăduse la început o adresă falsă spunând că stă în șoseaua Grozăvești, iar mai în urmă a declarat că stă în strada Măgurele din dosul șoselei Viilor, pe Dealul Spirei adică două adrese false la cele două extremități ale capitalei.

În realitate la una din aceste adrese a stat cu casa atentatorul în ultimul timp dar se mutase de acolo de câteva săptămâni.

Proprietarul acestei case, d. Răducanu Popescu, la care s'a dus d. judecător de instrucție, Negrea, a fost cu greu convins să vie la poliție pentru a-i se prezenta atentatorul spre al recunoaște.

D. Popescu, fiind confruntat a recunoscut într'adevăr pe atentator, divulgându-i numele adevărat. În acelaș timp acesta a fost recunoscut și de un agent de poliție, care și a amintit că pe Jelea l'a văzut adesea luând parte la înrunirile dela »România Muncitoare».

De unde și a procurat arma.
Alte amănunte.

Svonindu-se că revolverul cu care Gh. Jelea a comis odiosul atentat, îl cumpărase din calea Griviței, d. Pop, șeful siguranței a făcut cercetări la toți armurierii și negustorii din partea locului. Nu a reușit însă să descopere care negustor a vândut arma.

Atentatorul întrebat nu a voit să dea nici un amănunt.

Arma însă cu care criminalul a comis atentatul fiind ordinară, autoritățile bănuiesc că el și-a procurat-o într'adevăr dela vre-un magazin din calea Griviței.

O parte din sindicalișii înhățați la poliție au fost puși în libertate, după ce mai întâi li-s'au luat declarațiunile.

Cu toate aceste însă, a fost menținut supt supraveghere.

Am spus mai sus că atentatorul a fost prins de către d. colonel Solacolu care întâmplător trecea pe stala Regală, în momentul când criminalul fugea urmărit de public.

D. colonel Solacolu, punând mâna pe atentator, acesta, zăpăcit, cu părul vâlvoi și cu bainele în desordine, a pronunțat următoarele cuvinte:

Nu mă bateți d-lor fiindcă nu sânt eu vinovat; am fost pus la cale de alții.

Declarațiunea această, pe care d. colonel Solacolu a adus o la cunoștința autorităților, este o dovadă mai mult că atentatul a fost planuit mai dinainte.

Care este bănuiala autorităților.

Convingerea autorităților în cece privește odiosul atentat, este că s'a urzit un complot în regulă contra vieții mai multor oameni de guvernământ, români.

Autoritățile au multe motive de a crede că acest atentat a fost pus la cale în Rusciuc, în ziua când sindicaliștii din București, au făcut cunoscuta vizită expulzativă la Racovschi în Rusciuc.

Se pare că autoritățile au indicii despre acest lucru. Deocamdată însă noi, cu toate stăruințele ce am pus, nu am putut afla lucruri pozitive, în această direcție. Ceeace putem însă afirma este că aceasta este impresia pe care ne-a lăsat-o cea mai mare parte din reprezentanții autorităților și magistrației cu care am vorbit.

A. S. Regală principesa Maria vizitează pe d-na Brătianu.

A. S. Regală principesa Maria s'a dus aseară la d-na Brătianu interesându-se de starea primului ministru.

Starea primului ministru.

Azi noapte au veghiat la căpătâiul primului ministru Brătianu d. Dr. Angelescu și Dama, precum și domnul Vintilă Brătianu.

În cursul nopții primul ministru a dormit liniștit, spre dimineață însă, a avut puține dureri din cauza injecțiilor cu cafeina.

Dna Pia Brătianu, cere informații din oră în oră despre starea sănătății sotului său.

Extragerea gloanțelor.

E probabil că azi cu ajutorul radiografiei se vor căuta gloanțele pentru a fi extrase. S'a stabilit că nici un organ n'a fost atins, nici plămânil, nici ficatul, nici rinichii. Gloanțul care a pătruns omoplatul stâng, nu e așa periculos ca cel care a intrat în spate în apropiere de șira spinării. Sânt temeri ca gloanțele să nu fie infectate cu rămășițe din haine, căci ele au pătruns prin blană, haină și vestă, care a fost plină de sânge.

Ceeace ajută mult dlui Brătianu este constituția sa robustă, că n'a avut febre și că nici un organ n'a fost atins.

Atentatul și bărbații politici.

Toți oamenii politici vestejesc acest mișelesc atentat.

D. Take Ionescu, cu o hli plină de lacrimi a spus că toți oamenii politici trebuie să vestejescă acest mișelesc atentat. D-sa a exprimat calde urări de grabnică însănătoșire.

D. Filipescu, fruntașul carpișt a spus că a fost cuprins de groază când a auzit despre atentat. N'a crezut însă, că atentatorul să fie român, căci românii nu sânt capabili de asemenea mișeli.

D. Fleva, vădit emoționat, a vestejit și d-sa atentatul și a urat grabnică însănătoșire d-nului Brătianu.

Intimpinare.

Primim următoarele tribune... Am citit în numărul 263 al »Tribunei» la pag. 5 impresiunile d-lui C. Mille dela serbările din Arad, reproduse după ziarul »Adevărul». Din acele impresii tin să răspund numai la două afirmări ale sale, cari mie, ca unui Ardelean care trăiesc în țară de 33 de ani, mi-se par a fi de parte de adevăr.

Întâa afirmare este că ardelenii, așa de buni la ei acasă, îndată ce trec munții își pierd toate bunele lor calități cari fac mândria neamului, devenind mai răi decât românii din țară, bugetivori nesățioși, lipsiți de caracter și devenind bogăți își uită de frații lor în suferință. Această afirmare nu se bazează pe adevăr, căci dacă se găsec pe ici pe colo ardeleni răi în România, aceștia n'au fost din cei buni de-acasă, ci din aceia cari au plecat dela căminul părintesc din pricină că acasă nu erau buni la nimic și-au fost siliți să-și ia lumea în cap. Ardelenii buni, veniți cu studii serioase, unii cu cariere deja făcute, alții numai cu studii secundare pentru așa face studiile universitare aci, au rămas buni în toate privințele, și dacă dl Mille găsește totuși o deosebire între aceștia și cei de-acasă cauza nu este decât mediul în care trăiesc și după care sânt siliți să se acomodeze, cele mai de multeori fără voia lor. Această schimbare însă nu constă în lipsa de caracter, nici în aceea de deveni bugetivori nesățioși, nici a fi indiferenți față de frații lor în suferință. Nu știu de unde le-a scos aceste d. Mille? Trebuie că d-sa a avut a face numai cu câteva excepțiuni pe cari îi place să le generalizeze. Nu este locul aci să discutăm cu d. Mille aceste lucruri publicate cu reacredință în »Adevărul» său.

A doua afirmare este că marele Brătianu luându-se după exemplarele de ardeleni statornicite în România ar fi zis: *doresc Transilvania, dar fără transilvăneni!* Această vorbă, după d-sa celebră, n'a fost rostită de marele Brătianu, după cum o afirmă d-sa, ci de un alt ministru al său, cu nume românesc dar de origine străină. Marele Brătianu nu putea s'o zică din cauză că el cunoștea tot așa de bine, dacă nu și mai bine decât d. Mille, pe românii ardeleni cum sânt la ei acasă și nu putea să se iee după cele câteva tipuri degenerate din țară.

Marele Brătianu știa foarte bine, după cum știm cu toții, că Transilvania umplută numai cu sași și cu săcuri nu poate avea nici o importanță pentru regatul român! Nu, acele vorbe n'au fost pronunțate de Ion Brătianu, nici de un alt român adevărat, mare sau mic; ele au fost zise de un român de origine străină, care nu putea să sufere pe ardeleni din multe puncte de vedere, după cum nu pot să-i sufere toți grecii, bulgarii și armenii romanizați! Păcat că nu mai trăiește Eminescu ca să poată ceti impresiunile dlui Mille! Pentru a ilustra cele de mai sus voi pomeni aci următoarea întâmplare adevărată: eram în anul 1887 la o facultate din București și după vr'o două luni am fost întrebat de un profesor asupra lecțiunii, dar eu neînțelegându-i întrebarea pripită l'am rugat să o repete; atunci d. profesor, cunoscându mă de pe vorbă că sânt ardelen, îmi zise răstit: *dacă nu ști românește dute în țară ungurească și nu lua pâinea altuia de aci!* Acest domn profesor avea nume românesc, era născut în țară și vorbea bine românește, dar era de origine străină, și din această cauză n'a încetat să mă persecute de câte ori a avut prilej.

Intru cât privește pe ardelenii veniți săraci în România și cari ajungând la averi mari își uită de cauza fraților în suferință lucrul să explică astfel: acei ardeleni au venit sau au fost aduși în țară de mici, sau ca vechile pe la moșii sau ca ucenici prin prăvălii; unii din ei, bine dotați dela natură, desțepți și harnici, au ajuns aren-

FEIWE LIPOT utodai

Budapest IX, Ipar utca 4.

Bănci de școală
Moblie de școală
Moblie modernă de biurouri
și fabricare de instrumente gimanastice.
Catalog de preturi gratuit și porto franco.

BUDAPEST, IV. Váci ucta 59.

dași, apoi proprietari mari sau comercianți bogați; ei bine, acești români nefiind crescuți în suferințele fraților lor din Ardeal și neavând instrucțiune eficientă nici educație națională, au rămas ca simțul naționalismului nedesvoltat în inima lor, stăpâniți fiind numai de simțul materialismului, fără nici un ideal ca toți oamenii de sama lor, și rău făcând. Mille când nu ține sermă de un lucru așa de firesc, când judecă așa de nedrept pe ardeleni din țară.

Voiu încheia și eu această întîmpinare cu convingerea intimă că după chipul Lazărilor ardeleni va răsări nu peste multă vreme din masa rodnică a populației române a acestei binecuvântate țări o serie întreagă de Lazări ca s'o scape de ticăloșia claselor stăpânitoare străine de neam, fără ideal și fără viață proprie! Cloșca.

In ajunul soluției.

Lukács — ministru președinte.

Criza.

Arad, 23 Decembrie.

Audiențele de azi ale celor doi bărbați de încredere ai coroanei, au rezultat un reviriment neașteptat și probabil hotărîtor, în mersul crizei. *Ladislau Lukács* a fost azi însărcinat cu formarea noului cabinet și după toate semnele el va aduce cu sine un program adoptabil de către partizanii lui Justh. S'a vădit deci că tratativele urmate zilele din urmă n'au fost tocmai atât de infructuoase cum se svonise și că condițiile unei colaborări a lui Lukács cu independenștii au fost fixate până în amănunte.

Lukács sosește încă azi la Budapesta și se spune că ar avea deja stabilită și lista noului cabinet. Majoritatea cabinetului se va compune din șefii partidului independist, portofoliile mai însemnate sînt însă rezervate pe seama *oamenilor de încredere ai împăratului*.

Nu se cunoaște încă programul guvernului în formațiune și nu se știe dacă va conține și reforma electorală pe baza *votului universal egal și secret*, în semnul căreia s'au pornit complicațiile crizei aproape interminabile, precum nu se știe nici dacă misiunea noului guvern e de caracter definitiv ori că nu e decât o nouă ipostază în lungul proces de prefacere a vechiului și putredului regim feudal din Ungaria.

Că nădejtile ce au pus popoarele robite orgoliului șovin în ivirea unei epoci de mîntuire, fost-au deșarte, se va vedea peste câteva zile și se va lămuri în sufletele noastre și rostul hotărîrilor ce va trebui să luăm.

În lumea politică ungurească vestea designării lui Lukács a fost primită cu sentimente împărțite; în cercurile guvernamentale ea a provocat o adevărată consternație. Cronica zilei de mîne se anunță deci foarte bogată în momente lămuritoare. Cine știe dacă nu se va da mîne un restimp de lupte sbuciumate cum nu s'au mai văzut de pe vremea regimului autoritar al baronului de Fejérváry?

Audiența lui Lukács.

Budapesta, 23 Decembrie. (Dela corespondentul nostru). Azi la orele 10 Majestatea Sa a primit în audiență pe Lukács, ca să-i asculte raportul asupra tratativilor ce s'au urmat zilele trecute la Budapesta. Audiența a durat aproape două ceasuri. După audiență el s'a retras la locuința sa de la otelul Kranz, unde a fost așteptat de reprezentanții presei. Lukács a făcut ziaristilor următoarele declarații:

— Nu pot să vă spun mai mult decât că nu vă pot spune nimic. Peste câteva ceasuri vă voi putea spune însă mai mult, — probabil către trei ceasuri după amiază. Acum nu voiesc să preîntâmpin evenimentele.

Audiența contelui Khuen-Héderváry.

Budapesta, 23 Decembrie. (Dela corespondentul nostru). Contele Khuen Héderváry a fost primit la ceasurile 12. Audiența lui a durat abia o jumătate de oră. Eșind dela Majestatea Sa el a făcut ziaristilor următoarele declarații:

— I-am împărțit Majestății Sale impresiile mele dela Budapesta. Eu la Budapesta n'am urmărit tratative, ci mi-am câștigat numai informații. Nu eu, ci Lukács e omul care va deslega criza. Eu plec mâine la moșie.

Designarea lui Lukács.

Budapesta, 23 Decembrie. (Dela corespondentul nostru). Venind dela audiența Lukács a vizitat pe ministrul de externe, contele Aehrenthal și a conferat cu el timp mai îndelungat.

La ora 1 și jum. a venit la Lukács șeful de secție dela biroul de cabinet, Daruváry, care i-a adus textul comunicatului semioficios despre designare. Lukács a predat comunicatul, la orele 3, reprezentantului corespondenței semioficioase »B. T.«. Comunicatul conține pentru Lukács următoarea declarație:

— *Majestatea Sa m'a designat ministru președinte și m'a însărcinat cu tratativele pentru formarea noului cabinet.*

Către seară Lukács, în societatea contelui Khuen-Héderváry și a secretarului de stat Béla Serényi, a plecat la Budapesta.

Aflu din izvor bine informat că *Lukács va urma tratativele cu toate partidele camerei pentru formarea unei majorități și că, pentru cazul unei nereușite el are un autograf de dizolvare a camerei.*

Cum va fi primit Lukács?

Budapesta, 23 Decembrie. (Dela corespondentul nostru). Un ziar de seară, de obicei bine informat spune că *există posibilitatea unui guvern independist supt conducere 67-istă*. Se mai prezintă unele dificultăți în chestiunea neatarnării economice a Ungariei. *Orice promisiune, însă, cu privire la un termen fix pentru înființarea băncii e exclusă.*

Formula definitivă — spune tot ziarul din chestiune — cu care anevoințele s'ar putea învinge, încă nu s'a găsit. După serbătorile Crăciunului vor avea loc asupra acestei formule noi debateri între Lukács și independenștii. Lukács nu crede să fie tocmai de neînvinși anevoințele acestea și are cele mai bune speranțe de reușită.

Lista noului cabinet.

Budapesta, 23 Decembrie. (Dela corespondentul nostru). Aflu din izvor perfect inițiat că lista noului cabinet e compusă în chipul următor:

Ministru președinte și de finanțe: Ladislau Lukács.

Ministru de interne: contele Carol Khuen-Héderváry, eventual Iuliu Jászai.

Ministru de comerț și industrie: contele Teodor Batthyáry.

Ministru de justiție: Ludovic Holló.

Ministru de agricultură: contele Arvéd Teleky.

Ministru a latere: contele Ladislau Szapáry.

Ministru de instrucție: Nu s'a convenit încă asupra persoanei.

Regele la Budapesta.

Viena, 23 Decembrie. (Dela corespondentul nostru). Ziarul »Die Zeit« e informat că în cursul lui Ianuarie Regele va petrece mai multe zile în Budapesta, — dacă până atunci se va rezolvi criza.

In Budapesta se vor aranja cu acest prilej mai multe serbări de curte și un mare bal.

Din străinătate.

Criză nouă în Grecia. În regatul Greciei nu vor să se mai liniștască spiritele primejdioase din lunile trecute și din nou amenință pașunile politice să izbucniască. Opoziția, nemulțumită cu ministul de război, care cu stăruință să fie înlocuit. Ministrul de război și-a dat numai decât demisia, dar cabinetul s'a solidarizat cu el și nu admite mazilirea acestui ministru care se bucură de mari simpatii în cercurile militare. Și, poate, în cu-ând guvernul și dinastia vor avea mare nevoie de sprijinul armatei. Guvernul e hotărît să nu-și cedeze locul; cu toate acestea se crede că va trebui să-și dea demisia, mai ales că regele dorește să rezolve conflictul pe cale pacifică.

În Atena se iau toate măsurile de precauție. Băncile sînt păzite de jandarmi, de asemenea și gările și portul Pireu, pentru a opri deputații să părăsiască Atena. Se afirmă că garnizoanele din Naupli și Chalcis au primit ordin să plece numai decât la Atena și sănt pe drum.

Liga militară a ținut mai multe consfătuiri și cere să se declare dictatura militară.

Noul cabinet portughez. Din Lissabona se anunță sfârșitul crizei ministeriale. Regele a însărcinat cu alcătuirea cabinetului pe Bairao și a aprobat lista ministerială prezintată de acesta.

Noul minister se va prezenta cortezului la 2 Ianuarie. În fruntea programului cabinetului e reforma electorală.

Atentat împotriva prim-ministrului Coreei. O telegramă din Seul ne anunță că ministrul președinte al Coreei, Yi, când voia să se coboare din trăsură a fost atacat de un individ de vreo 20 de ani, care l-a rănit grav străpungându-l de mai multe ori cu un pumnal. Ministrul a murit la câteva minute. Atentatorul a fost arestat. Se crede că face parte dintr'o societate politică secretă.

RETAY és BENEDEK,

atelier artistic pentru obiecte bisericesti
BUDAPEST, IV. Váci-utca 59.

Se expedează pentru prețuri solide aranjamente complete pentru biserici, odăjdii, prapori, stihare, poște, policandre și candelabre, cădelnițe, iconostase și icoane sfinte etc.
Lucrează iconostase, altare, jertovnice, amvoane, icoane portative etc.
Preț-curent, preliminar, sau desemnuri se trimit la dorință.

SERVICIUL TELEGRAFIC.

Noul rege al Belgiei.

Bruxelles, 23 Decembrie. Astăzi a avut loc intrarea triumfală a noului rege Albert în capitala sa. Toate clopotele sunau. Au fost date 101 pușcături de tunuri. Trupele au format cordon de la castelul din Laeken până la Bruxelles, în lungime de 4 kilometri. Timpul e extraordinar de frumos. În fruntea cortegiului mergea trăsura de gală cu regina, urmată de regele călare, înconjurat de o numeroasă escortă. Entuziasmul poporului e de nedescris.

După serbările de instalare se va lua inventarul întregii averi al răposatului rege. Zi de zi sosesc proteste noi din partea creditorilor principesei Luiza.

Baroneasa Vaughan a hotărât să-și apere toate drepturile. Sânt temeri că se vor naște scandaluri mari.

Demonstrație socialistă.

Bruxelles, 23 Decembrie. La intrarea sa în camera deputaților, regele a fost primit cu aclamații nesfârșite. Toți deputații s'au ridicat în picioare, fluturând batiste și pălării. Numai socialistii au încercat o contra-demonstrație, strigând: »Trăiască republica, trăiască votul universal!«. S'au auzit și câteva fluierături, cari au fost, însă, acoperite de noi aclamații furtunoase.

Explozia de bombe din Petersburg.

Petersburg, 23 Decembrie. În ședința de ieri a Dumei, deputatul Miljukov, membru al partidului cadeților, a interpellat guvernul în chestia exploziei de bombe, afirmând că prefectul de poliție Karpov a căzut victimă activității sale provocatoare. Naționalistul Bobrinski răspunde acuzând pentru omorurile politice pe Azevii.

Ziua întreagă s'au făcut perchezitii pe la locuințele revoluționarilor suspecti. S'au făcut numeroase arestări și s'au descoperit multe bombe și dinamită în cantități mari. Partidele opoziționale susțin că totul este o manoperă polițienească. Karpov, știind că țarul are să se întoarcă în curând la Petersburg, a voit să-și câștige merite prin descoperirea unui atentat fictiv împotriva vieții țarului.

Karpov, care mai înainte fusese ofițer de jandarmerie, descoperia mereu crime și a fost însărcinat cu supraveghierea deputaților opoziționali. Când generalul Gherassimov a fost destituit din postul de șef al poliției secrete, în locul lui a fost numit Karpov, care s'a pus în legătură cu faimosul Azev, stabilind împreună un program de luptă împotriva revoluționarilor. Karpov a căutat să-și câștige agenți secreți printre studenți și a făcut multe arestări nejustificate.

Individul Wosskressenski a fost tran sportat în fortăreața Petropavlovsk. El refuză să dea orice lămuriri. Mâine se va întruni consiliul de război pentru a-l judeca. Se crede că va fi condamnat la moarte prin ștreang.

Paris, 23 Decembrie. Burzew, cunoscutul revoluționar, declară că Wosskressenski a fost spionul poliției rusești la Paris. După ce a fost descoperit, a trebuit să fugă. Burzew nu știe să explice amestecul lui Wosskressenski.

Petersburg, 23 Decembrie. Poliția a descoperit o organizație revoluționară care avea legături în țara întreagă. Scopul organizației era să se omoare toți șefii poliției secrete.

Presă despre procesul croaților.

Viena, 23 Decembrie. Intreaga presă din Viena se ocupă, la loc de frunte, cu procesul Friedjung. »Neue Freie Presse« crede că procesul acesta va avea mare influență asupra politicii croaților și asupra relațiilor ungaro-croate. »Reichspost« speră că acest proces va aduce cu sine

purificarea politică de care sudul monarhiei are atâtă nevoie. »Zeit« afirmă că anexarea Bosniei a fost un mare succes al diplomației austriace, dar procesul acesta a compromis succesul. Organul socialistilor »Arbeiterzeitung« spune că acest proces înseamnă înfrângerea desăvârșită a politicii baronului Aerenthal, a cărei politică compromite demnitatea monarhiei. (Vezi din străinătate).

Primejdie de revoluție în Grecia.

Atena, 23 Decembrie. Partidul opozițional de supt șefa lu Theotokis nu vrea să cedeze și nici liga militară nu vrea să admită demisia ministrului de război. În urma acestei atitudini situația politică a devenit foarte gravă. Regele e hotărât să nu intervină în favorul nici unei părți, pentru a nu da prilej la mari conflicte.

Liga militară are intenția să adreseze poporul pentru a-i cere autorizații de a proclama dictatura militară. În caz când poporul s'ar pronunța împotriva dictaturei, ofițerii au declarat că își vor da demisia din armată.

Poporul nu manifestă mari simpatii pentru cererea Legii militare. Meseriașii au declarat pe față că n'au încredere în Ligă, ci se încred pe deplin în parlament. În acelaș timp au declarat că n'au încredere nici în opoziție.

Atena, 23 Decembrie. Situația se agravează tot mai mult, se crede că Regele va fi nevoit să abdice și va cere protecțiunea unei escadre engleze care a intrat în portul Pirou. Demisionarea întregului cabinet e iminentă.

Atena, 23 Decembrie. Liga militară a publicat azi un manifest unde anunță că armata și flota se asociază revoluției, de-oarece factorii statului au dat faliment. Vre-o 3000 de studenți s'au adunat înaintea locuinței lui Zorbas, președintele Ligei, făcându-i ovații. Zorbas a declarat că Liga a hotărât să realizeze programul revoluționarilor pe cale pacifică, încunjurând orice vărsare de sânger. (Vezi »Din străinătate«).

INFORMAȚIUNI.

ARAD, 22 Decembrie n 1909.

— Ședința literară publică la Seminarul din Arad. Societatea de lectură a seției pedagogice dela Seminar are onoarea a invita publicul românesc la ședința literară, ce se va ținea Duminecă, în 26 Decembrie a. c. în sala festivă a institutului.

Inceputul la 4 ore d. a.

PROGRAMA:

1. »Senin și furtună« de I. Vorobchievici, executată de corul societății.
2. »Selim Sultanul« de V. Alexandri, decl. de Constantin Fărcaș p. c. III.
3. »Gheorghe Șinca« dizertație de Vasile Dolga ped. c. IV.
4. »Cântecul marinarilor« de Cavaler de Flondor executată de corul societății.
5. »Șaua țiganului« de I. Speranția, declamată de Anastasie Roman p. c. I.
6. »De ori ărece anii« romanță de N. N. Rotșnu, cântată de Petru Trailescu ped. c. IV.
7. »Negustorul și norodul« de Anton Pann, pred. de Gheorghe Olariu vice-președinte soc. și Teodor Baloș ped. c. IV.
8. »La paloma« de Cavaler de Flondor, cântată de Petru Trailescu p. c. IV.
8. »Marșul cântăreților« de C. G. Porumbescu, executată de corul societății.
10. »Poradim Hora, Doina«, Coranescu, executată de orchestra societății.

— Nou avocat român. Dl Dr. Tudor Moisil, originar din Năsăud, a dat zilele trecute cu succes examenul de avocat, în fața comisiei de juriști din Budapesta. Il felicităm.

— Logodnă. Dl Aurel T. Baia, învățător suplent în Arad-Şega, își anunță logodna sa cu doamna Elena Ştefu, fiica dlui Nicolae Ştefu, învățător în pensiune.

— Cine a omorât pe pictorul Steinheil. Ne aducem aminte, că dna Steinheil, acuzată de

omor împotriva soțului și mamei sale, a scăpat ca prin urechile acului de ocnă. Acum se adeverește, că într'adevăr biata femeie nu era vinovată.

Vestea aceasta a adus-o un pictor american A. P. Klots, care cunoștea relațiile intime ale familiei Steinheil. Klots povestește, că omorul l'ar fi săvârșit marele duce rus Alexis, unchiul țarului Nicolae al Rusiei.

Alexis avea legături intime cu dna Steinheil. Într'o seară pictorul l'a prins pe nevastă-sa, din care cauză s'a luat cu el la ceartă și în urmă la bătaie. Într'un acces de furie ducele Alexis omoară pe pictor cu o puternică lovitură de pumn. Pentru a nu fi tradat a promis dnei Steinheil o mare sumă de bani, pe care însă aceasta nu a primit o nici până astăzi.

Ce e drept, — că dna Steinheil cu toată tăria ei de suflet, pe care a documentat-o cu prisos atât în închisoarea preventivă, care a ținut aproape un an, cât și în fața juraților ar fi fost silită se mărturisiască dacă ar fi văzut, cănu mai este nici o scăpare.

N'a avut însă nici un folos din tăcerea aceasta, căci nici bani n'a căpătat și nici nu s'a putut măcar răzbuna pe ucigașul soțului și al mamei sale, căci ducele Alexis, temându să de urmăriile justiției și-a făcut singur seama, nu mult după începerea procesului.

— Cum proteste pe om cărțile rele. Un nenorocit de băiat cu numele Franke, din Wessenfel (Germania) cetia numai cărți rele, romane cu omoruri și cu haiduci.

La vârsta lui fragedă de 15 ani cetitul cărților acestora i-au stricat sufletul și s'a pus și el să facă ca eroii din cărți.

Așa ce i vine odată în minte? Să omoare pe o biată femeie bătrână, ce locuia la marginea satului într'o colibă. Zis și făcut. S'a dus la ea și a ucis-o cu câteva împunsături de cuțit, furându-i treizeci de heleri, ce-i avea la sufletul ei. Ucigașul a fost prins și dat judecății.

Ferți-vă oameni buni, de a ceti cărți rele.

— 59,000 de emigranți dintr'un singur comitat. Directorul prefecturii comitatului Zemplen raportase zilele trecute că în decurs de cinci ani, dela 1904 până astăzi, 59.000 de locuitori al comitatului au obținut pașapoarte de emigrare. Teritoriul comitatului îl formează în parte covârșitoare moștile conților Hadik Andrassy și Majláth. »Népszava«, organul socialistilor din Ungaria, relevând împrejurarea aceasta, face următorul comentariu: Numărul emigranților ne-arată, că și în comitatul acesta groșii le merge mai bine decât țaranilor, — căci despre emigrarea groșilor, durere, n'am auzit nicăiera. E de prisos să mai adăugăm, că împotriva acestei mari mizerii sociale comitatul cere noi măsuri polițienești și înainte de toate sporirea jandarmeriei de graniță.

— † Demetriu Marcu, un tânăr publicist și poet cu talent, fost redactor responsabil al ziarului »Țara Noastră« din Sibiu, a răposat alaltăieri într'un sanatoriu din București, în vârstă de abia 30 de ani.

Fire blândă, caracter cinstit, luptător neobosit pe terenul publicisticii noastre, D. Marcu a fost un publicist convins de dreptatea cauzei în serviciul căreia și-a pus condeii și toată puterea de muncă ce i-o lăsase boala grea de care suferia de vreme mai îndelungată, — și a apărut-o cu demnitate înaintea curții cu jurați din Cluj, care l'a condamnat pentru »agitație« la 1 an închisoare de stat și 1000 de coroane amendă în bani.

Regretatul nostru coleg s'a născut în Poiana, lângă Sibiu, din părinți țărani și de tânăr s'a îndelestnicit cu meseria ingrată a ziaristicii în Ungaria.

Odihnească în pace!

— Expediția la polul sudic. O nouă expediție la polul sudic este pusă la cale de căpitantul Scott pe anul viitor. Pregătirile încep să se facă încă de pe acum. Spre scopul acesta unul

dintre membrii expediției a plecat în Siberia pentru a cumpăra câini p. lani și cai de rasă mandșuriană, singurele animale, cari pot îndura înghețurile arctice. Exploratorul va porni din Siberia direct spre Seelanda Nouă, după ce va fi imbarcat la Vladivostok animalele pe un vapor anume construit.

Expediția condusă de Scott va porni pe vaporul »Terra nova«. Intre membrii ei vor fi și doctorul Wilson, zoolog, Mac Kintosh Belet, directorul Institutului geologic din Seelanda nouă, David, profesor la universitatea din Melbourne și fizicianul Simpson precum și mulți profesori de biologie.

Câți români învață carte anual în Ungaria. Statistica aceasta este pentru noi de o primordială însemnătate, mai cu seamă, că rar ni se dă ocazia să vedem adunat laolaltă numărul total al elevilor români dela școlile românești, ungurești și dela universități.

În numărul recent al excelentei publicații școlare: *La revue générale de l'enseignement* găsim un studiu interesant asupra situației școlilor române din Ungaria.

Din acest articol rezultă, că numărul elevilor români în oferitele școli primare a fost de 309.500, de asemenea 75.599 de elevi învață agronomia în școlile agricole (?) 3556 sânt în școlile de meserii și 304.471 în școlile de adulți (?).

În învățământul secundar au fost asupra unui total de 55.755 de elevi de liceu 4077 de români dintre cari 508 la Blaj, 357 la Brașov, 276 la Năsăud, 388 la Beiuș, 162 la gimnaziul din Brad, 86 la școala reală din Brașov și 97 la școala comercială din acest oraș.

Mai mult de jumătate deci din elevii români în lipsă de școli românești și au făcut studiile la licee ungurești. Asupra totalului de 13176 de studenți universitari, n'au fost decât 744 de români, dintre care 337 de seminariști, și restul să repartizează în 255 la drepturi, 28 la filosofie, 55 la medicină, 8 în farmacie și 14 pela diferitele specialități tehnice.

În același număr al acestei prețioase reviste să găsim articole scrise de capacități didactice române, cum sânt al d. lui G. Adamescu, fost secretar general în ministerul instrucției, asupra Muzeului pedagogic; D. Marin Dumitrescu asupra »vieții intelectuale și morale în mai multe școli secundare din germania; d. G. Tausanu despre rolul învățământului științific și alții.

Descoperitorii omorului din Szabadka împărtășesc premiul. Se știe, că poliția a pus un premiu de 2000 de cor. care se va da aceluia, care va descoperi pe autorul omorului asupra văduvei Haverda Boldizsar din Szabadka.

Acum descoperitorii împărtășesc banii. Cel care a dat mai întâi de vama ucigașului a fost căpitanul de poliție din Pesta, Pertics Ernő, care încasază de 1400 și sergentul Gorkovics, care pune mâna pe restul banilor de 600 de coroane.

Aștia or fi rîzind în sîn și or fi zicînd: Dă Doamne să se mai omoare cineva!

— **Pentru aviațiune.** Din Paris se telegrafilează că aviatorul francez contele Lambert a fost numit cavaler al legiunii de onoare, pentru meritele sale câștigate pe terenul aviațiunii.

Sportul aviațiunii începe, de altminteri, să devină foarte lucrativ pentru profesioniști. Anul viitor se vor distribui o mulțime de premii pentru cele mai frumoase ascensiuni. Așa la Nizza 240.000 franci, la Baritz 200.000, Londra 500.000 și New-York 500.000. De asemenea sânt planuite concursuri mari și în Germania și Austria.

Aviz aviatorilor!

— **Omor în Săcămăș.** Din Deva ni se scrie, că eri dimineață spre ziua au pătruns în locuința

negustorului Leopold Breslmayer din comuna Săcămăș niște necunoscuți, cari au tăiat negustorului gâtul cu cuțitele și pe urmă au deschis și casa cu bani, din care au furat ce a fost în ea.

Pe urmă au mai luat și din maifa din prăvălie, ce au găsit mai ușor de dus.

Jandarmeria s'a pus pe urmele ucigașilor. Se crede că aceștia sânt țigani corturari.

x Telescoape pentru teatru. Iornete milni-tore, laterna-magica, cinematografe, barometre, ochelari de aur și auriti (double) și gramofone mai ieftine se pot căpăta dela atelierul optical a lui Kováts Guido în Sibiu, str. Heltauer Nr. 27. Atragem atențiunea on. noștri celtori asupra anunțului publicat în numărul ziarului nostru de azi.

x Atragem atențiunea celor ce voiesc să-și cumpere giuvaericele, ca acelea să le cumpere dela cea mai încrezută fabrică de oroloage și mare depozit de giuvaericele din țară a lui Braunsweyer János din Seghedin (Szeged) care oricărui care are credit, îi dă orice giuvaere și în rate și dacă cineva se provoacă la ziarul nostru îi expediază catalog de prețuri ilustrat gratis și franco.

x Nou! Cel mai frumos dar de Crăciun este un gramofon (mașină vorbitoare), dar să grijă ca să nu vă lăsați înșelați de reclame mari, ci recomandăm în atențiunea fiecăruia, ca să cumpere gramofone numai dela cea mai mare și mai încrezută mare prăvălie de gramofone a lui Tóth József din Seghedin (Szeged), Könyök utca 4. Dacă vă provocați la ziarul nostru, expediază catalog de prețuri ilustrat gratis și franco.

x O femeie cruțătoare dacă extratipul erde cele și rum le cumpără dela mine, cruță 100—200% din bani. Se poate căpăta compoziție de rum în fi n, ezenți de liqueruri: absynth, allasch, anisett, băutura amară engleză, de caisă, pere regale, cacao, ciocoladă, caracao, carthausă, lămîie, nucă, cafea, chinin, smeură, marasquină, vișină, menthă, portocală, punciu, rostocin, silvoriu, vanilie, în dose de cite de 50 fileri, din cari se poate pregăti 1²—2 litri de liquer. La comănde de 10 sticle dau ladă gratis și expediez gratis. Esență de apă de Colonia excelentă. 1 dosă pentru pregătirea 1 litru apă de Colonia — Eau de Cologne — 1 cor. Correspondență și în limba romînă. Modul de întrebuițare se dă la fiecare sticlă. — **Dobay Kálmán**, drogerie la »Crucea roșie« în Békéscsaba, Vasut-utca.

x Pentru 60 de fileri, poți pregăti ușor acasă 2 litri licheruri Alasch, Anisette, Benedictin, Chartreuse, Curacao, Persecă, Pară imperială, Chimin, Cafea, Roza, Vanilie, Silvoriu, Răchiu de drojdii și Rom. 10 dose cu modul de pregătire expediază franco. Burger Frigyes, farmacist Cluj.— Kolozsvár.

Reconomie.

»Reuniunea proprietarilor de vite din Orăștie» va ținea precum am anunțat Duminică, la 26 Decembrie, o mare adunare în Orăștie, la orele 2 după amiază în sala cea mare dela hotelul »Transilvania«.

Duminica următoare, 2 Ianuarie n., se va ținea o altă mare adunare în Șiria, la care va lua cuvîntul dl Vasile Osvadă și tot atunci în Costeiu-mare lângă Ludoș, la care va lua cuvîntul dl Ioan Moța.

Dnii V. Osvadă și I. Moța, inițiatorii acestei mișcări economice de mare însemnătate vor face cunoscute foloasele mari ale acestei organizații.

La adunările aceste sânt invitați și sperăm că vor lua parte toți acei ce se interesează de înaintarea noastră economică.

Plata granelor din Aradul-nou.

23 Decembrie 1909

grâu 500 mm.	13.80
grâu 400 mm.	13.70
ovă 100 mm.	7.10
secară 100 mm.	9.10
păpușoi 500 mm.	5.60
păpușoi 400 mm.	5.50

Prețurile sânt cocote în coroane și după 50 kg

Bursa de mărfuri și efecte din Budapesta

Budapesta, 23 Decembrie 1909.

Prețul cerealelor după 100 klgr. a fost următorul:

De Tisa	28 K. 95—30 K.
Din comitatul Alpei	28 K. 80—29 K.
De Pesta	28 K. 90—29 K.
Bănăținesc	28 K. 95—29 K.
De Baciu	28 K. 60—29 K.
Secară de calitate I.	19 K. 75—20 K.
Secară de calitate mijlocie	19 K. 55—19 K.
Orzul de nutreț, calitate I.	14 K. 75—14 K.
Ovăs de calitate I.	15 K. 70—16 K.
Ovăs de calitate II.	15 K. 40—15 K.
Cacuruz	14 K. 80—15 K.

BIBLIOGRAFIA.

- La Librăria »Tribunei«** se află de vânzare:
- Tipărituri advocoțiale în limba maghiară:
 - Adás vételi szerződés 1 bucată 6 fileri; 50 buc. 2 coroane.
 - Haláleset felvétel 1 bucată 6 fileri; 50 buc. 2 coroane.
 - Házassági életközösség helyreállitási kérvény 1 bucată 4 fileri; 50 buc. 1 cor. 50 fileri.
 - Közsegi bizonyítvány 1 bucată 3 fileri; 50 buc. 1 coroaună.
 - Kielégítési végrehajtási kérvény 1 bucată 4 fileri; 50 buc. 1 coroaună 50 fileri.
 - Meghatalmazás 1 bucată 3 fileri; 50 buc. 1 coroaună.
 - Sommás kereset 1 bucată 4 fileri; 50 buc. 20 fileri.
 - Leltár 1 buc. 8 fileri; 50 buc. 2 cor. 50 fileri.

Posta administrației.

- Pavel Marcovici, Șatin. Am primit 6 cor. abonament până la 1 August 1909.
- Demetriu Măteuș, Clujghiz. Am primit 4 cor. abonament până la finea anului 1909.
- Petru Chibelean, Apold. Am primit 6 cor. abonament pe anul 1908 până la 1 Iulie 1909.
- Teodor Pop, Alșarea. Am primit 9 cor. abonament până la finea anului 1909.

Redactor responsabil Iuliu Giorgiu.

»Tribuna« Institut tipografic, Nichin și com.

Candidat de advocat

se caută, oferițele sunt a se adresa Direcțiunii Institutului de credit și economie »Ardeleana« în Orăștie — Szászváros.

Credit pe ipotecă, pe cambiu și pentru oficiali mijlocește

Herzog Sándor

ARAD,
str. Weitzer János 15.
Telefon nr. 3764

Valoroasele cărți
ale savantului canonic
† Dr. Augustin Bunea:

1. *Mitropolitul Dr. Ioan Vancea de Buteasa*, schiță biografică, Blaj 1890, 20 fil.
 2. *Cestiunea din dreptul și istoria bis. române unite*, Blaj 1893.
Partea I. 269 pag. 2 cor.
Partea II. 400 pag. 80 cor. 50 fil.
 3. *Istoria scurtă a bisericii rom. unite cu Roma*, în schismatismul Arhidiecezei de Alba-Iulia și Făgăraș pe anul 1900, costă 8 coroane.
 4. *Episcopii P. Aron și Dionislu Novacovici*, sau istoria Românilor transilvăneni dela 1751 până la 1764, Blaj 1902. Prețai 4 cor. 50 fil.
 5. *Discursuri, Autonomia bisericească, Diverse*. Prețul 5 coroane.
 6. *Ierarhia românilor din Ardeal și Ungaria*, 3 coroane.
 7. *Mitropolitul Sava Brancovici* 1 cor. 50 fil.
 8. *Amintirea lui T. Ciparlu* 50 fileri.
- Se află de vânzare la **Librăria Seminarului din Blaj și la toate librăriile românești.**

ANUNȚ.

Aduce la cunoștința Onor. public românesc, că am de vândut dela **50 litre în sus, vin foarte bun**, din următoarele soiuri:

- Vin bătrân din 1907 litra cu 50 fil.
 - Vin Risling din 1908 litra cu 45 fil.
 - Vin Risling și Rouse litra cu 42 fil.
 - Vin Risling și Mustafier mestecat cu 36 fil.
- In caz de lipsă împrumut și butoaie.

Cu stimă:

Petru Benea,
proprietar de vii, Șiria (Világos).

„AJUTORUL”

societate pe acții
ÎN ȘEICA-MARE.

Avem onoare a aduce la cunoștință publică, că noua bancă „AJUTORUL”, cu sediul în Șeica-mare (Nagyselek) în Piața Nr. 371, și-a început activitatea în 9 Noembrie st. n. 1909 și se ocupă cu toate operațiunile de bancă sprijinind economia poporului nostru și prin întreprinderi de acest fel.

Banca „AJUTORUL” primește depuneri spre fructificare cu 5¹/₂% iară mai mari și stabile, dela 1000 cor. în sus cu 6%. Depunerile corporațiunilor se primesc cu 6%. Depuneri și ridicări se pot face și pe cale postală cu cecuri. Darea după depuneri o plătește institutul separat.

Banca „AJUTORUL” e deschisă în toate zilele de lucru dela 8-12 ore a. m. și dela 2-5 p. m.

Rugând on. public de binevoitorul sprijin, semnăm cu toată stîmă:

DIRECȚIUNEA.

AVIZ!

conducătorilor de coruri!

Au apărut

**4 COLINDE
DIN MUNȚII APUSENI,**

calse și armonizate pentru cor bărbătesc de Ștefan Ștefu, învățător. — Colindele sunt lucrate cu gust, pe hârtie fină cu fața litografată. **Caletul costă numai 2 Cor. (3 Lei) + porto.** Se poate căpăta la **Tipografia Diecezană, Arad**; și la autor în **Beica (Eeska). Torontal m.**

Schwalb Kálmán și soț.

fabrică de metale, de cianuri, sernice de turn și de ::

lanțuri

 patentate.

BUDAPESTA

VII. Strada Dembinszky 32.

Se fabrică: lanțuri patentate, din aramă tare presate prin ce posed o capacitate irezistibilă; precum și lanțuri îmbrăcate în aramă roșie pentru decorat mobile, în toate formele.

Fabricație de prima calitate și unică.
Catalog ilustrat la dorință gratis u șifrao.

ANUNȚURI

primește administrația „Tribuna” pe lângă prețurile cele mai moderate.

Noua fabrică de cumpene (cântare) și atelierul de reparaturi speciale al
FRĂȚILOR BURZA și PERMOZER, ARAD,

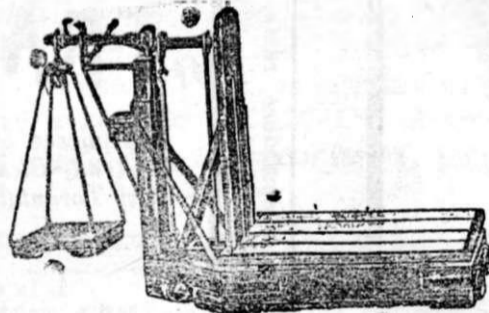
strada Simándi 4.

No. Telefonului 604.

Biroul: Magazinul de marchitare al Fraților Burza, piața Boros Béni No. 1.

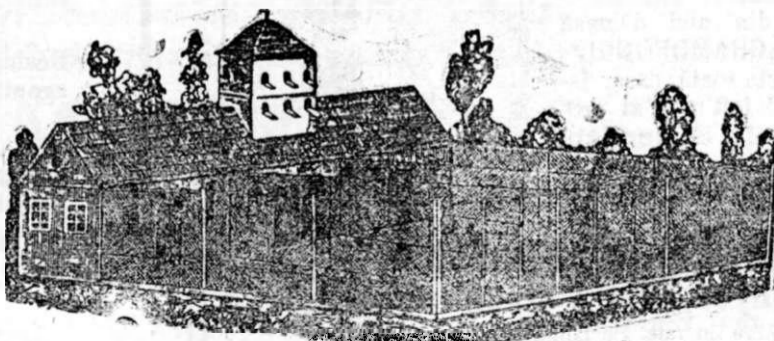
Recomandăm în atenția onoratului public nouile noastre cumpene zecimale autenticate, și greutatele zecimale turnate în aramă și fier. Primim în atelierul nostru ori-ce reparaturi atingătoare de această branșă. Cerem binevoitorul sprijin al on. public, cu tot respectul:

Frații Burza și Permozer.

Neubauer János

fabricant de funii, țesături, de grilajuri, de site și saltele de sârmă.
DEBRECZEN.

Recomandă preparatele sale de sârmă ca: țesături de sârmă din aramă fer și ținc are în depozit pentru mori fabrici și scopuri agricole. Recomandă și a de ventilat sistem Bachler. Pregătește țesături de mână și fabrică la îngrădit de grădini, curți de galțe, sită de sârmă cu ramă de fer la lucrări de pământ, nisip, petriș ș. a. Apărătoare de scântei la locomotive, mori și coșuri de fabrici. Somiere elastice pentru pat pe staluri de fer și lemn. Cu un cuvânt tot felul de lucrări ce se țin de aceasta branșă.

CU PREȚURILE CELE MAI MODERATE.

A ieșit de sub tipar și se află de vânzare

„Calendarul Național”

pe anul 1910.

întocmit de redacția foilor dela Orăștie. — E și mai frumos ca cel de anul trecut!

In fruntea Calendarului e: *Monumentul ridicat la Sibot* (lângă Orăștie) vitejei românești de pe Câmpul Pâinii, și descrierea acelei lupte mari a lui *Paul Chinezu care cu Români săi bătășeni a scos din gura morții pe Săcui, Ungurii și Sașii înfrânți de Turci*, — și a potopit aci 30.000 de Turci! Ungurii o scriu ca o vitejie ungurească. Calendarul Național pe 1910 dovedește, că ea a fost o strălucită biruință a Românilor asupra păgânilor!

— Urmează 12 chipuri negrăit de drăgălașe, înfățișând pe înaltele persoane dela Curtea Română: *Princesa Maria*, cu cele 2 fiice ale sale și cu cei doi Prinți: *Carol și Nicolae*, in costume naționale, ele ca drăgălașe *fărăncuțe*, ei ca minunați *ciobănel* români!... Atât sunt de frumoase că nu să pot descrie, ci trebuiesc văzute! — Vin apoi:

— *Minunile firii din fundul mărilor*: 5 chipuri de caracude (animale foarte ciudate, cu sute de brațe) — Chip de *zidiri uriașe* în New-York! — Tren de munte, cu roată cu dinți — Miri saxoni, în ciudatele lor haine de nuntă. — O minune americană: *Stâncă ce se tot mișcă*, animată pe coasta unui colț de peatră, și nu cade! Foarte în interesant! — *Napoleon cel mare*, când vine înfrânt din Rusia, și istoria acelei groaznice războiu, care e începutul apusului lui Napoleon. Mișcător și interesant!

— Și alte chipuri. Apoi material de citit; poezii, schiță, povești, haz, poezii populare și altele, foarte ațese și desfătătoare: **Prețul unui Calendar Național e numai 18 cruceri (36 fil.) și 5 fil. porto, așadară 41 fileri cu poșta cu tot.** — Dacă trimiți banii pentru 5-10 Calendare, le capți în ce de 18 cr. cu **numai 13 cr. (26 fil.) unul**, — și-ți vin franco (poșta plătită acasă. — Dacă trimiți banii pentru mai multe calendare ca 10, le plătești cu **numai 11 cruceri (22 fileri) unul**, — având însă a-ți plăti însuși porto la scoaterea pachetului dela poștă. — Cei ce le cer ne plătește înainte spre vânzare, cu egământul de a le plăti după ce le vând, le capătă cu **13 cr. (26 fileri) unul**, având, însă a-și plăti și porto la scoaterea pachetului dela poștă.

Se capătă la administrația foilor:

„**Libertatea**” și „**Foaia Interesantă**”,

în Orăștie-Szászváros, și la

„**Librăria Tribunei**” Arad, str. Deák Ferencz nr. 20.

ASCULTAȚI
povețele mele!!!

Ca fiecare femeie să fie bucurată de renumele bun al buoăriei sale, și ca acest renume să nu fie știrbit, își alege aromatale (dresurile).

Cel mai bun aromat e ardeul pat. a lui **KÁLMÁN „Biborpaprika”**

care nefiind tare, dă mâncării culoare excelentă și aromă minunată. Chiar și suferințelor de stomac le este nestricăcioasă. Se poate căpăta numai în pachete originale scutite cu prețurile următoare:

1 cutie de 1 chilogr. 6— cor. 1 cutie de 1/4 chilogr. 1—80 cor.
1 „ „ 1/2 „ 3—30 „ 1 „ „ 1/8 „ 1—

— Se poate căpăta dela oricare băcănie și prăvălie de coloniale. —
Poțitiți și cercați! Nenumăraose epistole de recunoștință!

Kálmán József, export de ardeiu, Szeged, Dugonics-tér 24.

Mâna fiecăruia poate fi frumoasă dacă o îngrijește destul. Cel mai bun mijloc pentru îngrijirea mânilor este **Lichidul „Elza” pentru mâni**

pentru că e pregătit din materiile cele mai bune pentru conservarea frumuseții mânilor.

Lichidul „Elza” pentru mâni după o folosință de 3 ori face mânilor catifele. Mâni roșii după 8 zile le înalbește. E cu totul nestricăcioasă. Pe când glicerina, crema de glicerina și altele, după o folosință mai îndelungată înegresc mânilor, **lichidul „Elza” pentru mâni** face mânilor albe ca zăpada. Glicerina, crema de glicerina și altele fiind oleoase sunt nepăzute și grețose. **Lichidul „Elza” pentru mâni**, îndată să așorbe. Dacă folosiți zilnic lichidul „Elza” mânilor vor fi totdeauna frumoase, pentru că le scutește de stricăciunea vântului.

Prețul 30 fileri.

Se poate căpăta **Kertész Ernő** — farmacia la — la preparatorul **St. Anthon de Padua**

Szabadka, Szegedi ut.

Magazin principal la **Vojtek și Weisz droagerie în Arad.**

In atențiunea celor ce zidesc case!

și a proprietarilor de vii!

Fabrică de cement în Pâncota, LENGYEL SANDOR és Társa.

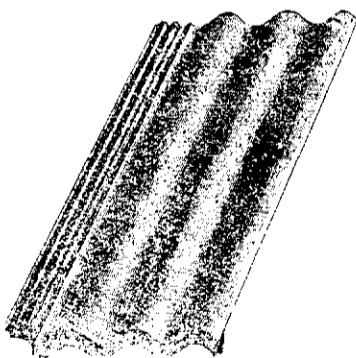
Telefon Pankota 9.

Primește spre lucrare cu beton beton de fier:

iesle în grajduri, bazine pentru apă și comină, etc. fântâne și alte canaluri; fundamente și altele.

Liferează:

țevii de cement în diferite mărimi, țevii de fântână, țigle pentru acoperiș, valaie spre diferite scopuri, vase de apă de ploaie și pentru stropirea viței, plăci de cement, cement de portland ș. a.

— Nu e permis —

să lipsească din nici o casă românească „GRAMOFONUL”, care înveselește toată casa. Isvorul cel mai ieftin de al procură e marele comerciant de mașini de vorbit pentru — Ungaria și România. —

Toth József

— SZEGED, Könyök utca 3 szám. —

Se vinde cu condiții de plăire în rate. Pe lângă garanție.

An sosit înregistrări noi românești, cântări și muzică cu forță naturală. — Prețul curent se trimite gratuit. — Se caută contra vânzători!

— Corespondența se face în limba maghiară, germană și franceză. —

Asigurări contra focului: case, bucate, mobile, vestimente, mărfuri!

Agentura principală din Arad

A BANCEI GENERALE DE ASIGURARE MUTUALE SIBIENE

„TRANSYLVANIA”

primesc oferte pentru asigurări din comitatele: Arad, Bichis, Bihor, Cenad, Caraș-Severin, Timiș și Terontal, — și le efectuează pe lângă cele mai favorabile condițiuni:

1. În ramul vieții: capitalo cu termen fix, rente, ședere pentru fetițe, capital de întreprindere pentru feciori, pe cas de moarte, șpese de înmormântare. Aceste din urmă dela 50—500 cor. se plătesc la moment în ziua morții întimplate;

2. În ramul focului: clădiri de tot felul, mobile mărfuri, produse de câmp ș. a.;

3. Contra furtului de bani, bijuterii, valori, haine ceviziate ș. a. prin spargere;

4. Contra grindinei: grâu, secară, ovă, oucurus ovăș, viă (vinea), plante industriale: cânepă, in, hîmnel satrețari, tabac ș. a.

Deslușiri se dau și prospecte se pot primi la șgenturile noastre locale și cercuale mai în fiecare comună și direct prin

Agentura principală „TRANSYLVANIA” în Arad

Strada Széchenyi nr. 1. — Telefon nr. 899.

Asigurați contra grindinei: oucuruzul grăul, sęcara, ovězul și toată economia!

Asigurați: viața, ședere, capital de întreprindere, rente, șazul morții, șpese de înmormântare!

Asigurați contra furtului de bani și tot ce aveți de preț!

GUIDO KOVÁTS

atelier optic, mehanic și electrotehnic.

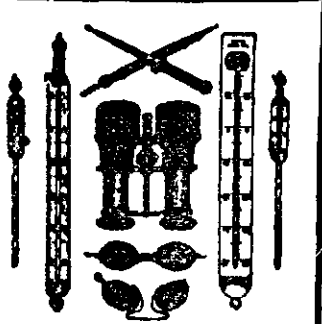
SIBIU—NAGYSZEBEN, Heltauergasse Nr. 27.

Recomandă depozitul bogat asortat de ochelari și zwickeri, lornete de aur și argint, duble, nickel și plumb.

Cele mai fine lornete campestre și telescoape franceze de operă etc. Aparate și utensilii fotografice.

Barometru și Termometru. Gramofoane.

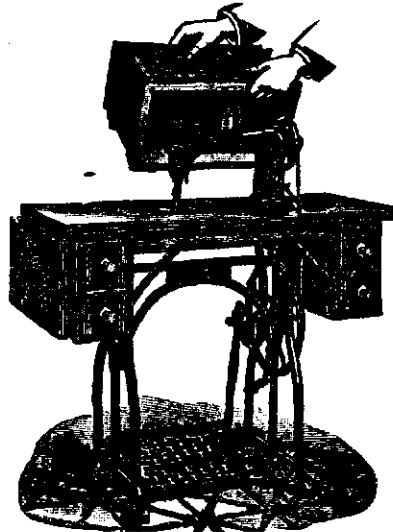
Atelier pentru aparate fizicale pentru școală, etc.

Tot-felul de cum-pene și măsurătoare de fluidități ș. a. pentru vinars, vin, must, oțet și cumpenă pentru zahăr. etc.

Mare depozit de: instrumente chirurgicale.

Reparările se fac prompt și ieftin. Serviciu conștințios.

Pentru fiecare mașină de 5 ani garanție.

Dürr Gusztáv mehanic, prăvălie de mașini de cusut și biciclete în SIBIU Nagyszeben, Gr. Ring 19.

Recomandă magazinul său bogat asortat cu cele mai bune mașini de cusut fabricate în țară și străinătate, cu prețuri moderate — Singura vânzare de mașini de cusut PFAFF și SEIDEL & Neumann; luntrița rotundă, luntrița lungă, luntrița centrală în mașini rotunde pentru familie și ateliere.

Biciclete: Dürkopp și Stiria. Depozit de părți aparținătoare pentru mașini de cusut și biciclete. Tot-felul de reparări de mașini de cusut și biciclete se execută grabnic.

Cumpărați cel mai frumos și cel mai bogat calendar românesc dela noi

CALENDARUL „POPORULUI ROMÂN”

pe anul 1910. Se estinde pe 196 pagini, înpodobite cu 80 de chipuri.

Invălițoarea este de toată frumsețea, lucrată de renumitul desemnator român din București: dl Ari Murnu.

CUPRINSUL CALENDARULUI:

1. Cronologia anului. Cele 12 luni împodobite cu motive românești admirabile lucrate de dl A. Murnu. 2. Semnele cerești. 3. Regentul anului. 4. Semnele cronologice ale anului 1910. 5. Zile schimbătoare peste an. 6. Sărbători impuse de lege. 7. Posturile. 8. Deslegarea posturilor. 9. Intunecimi. 10. Zodiile. 11. Anotimpurile. 12. Calendarul jidovesc. 13. Calendarul economic pe 1910. 14. Prevestiri. 15. Timpul vânătorului. 16. Domnitorii Ungariei. 17. Valoarea banilor, explicație folositoare pentru cei ce călătoresc în străinătate. 18. Cursul lunei în anul 1910. 19. Când fată vitele? 20. Posta. 21. Călătoria cu trenul. 24. Europa. Descrierea fiecărei țări cu toate amănuntele, după datele oficiale din 1908. 25. America: Statele unite. 36. Tabela de a socoti camele după 1 an, 1 lună sau 1 zi. 37. Catalogul advocațiilor români din Ungaria. Dăm în ordine alfabetică toate orașele în cari locuiesc avocați români. — **Partea literară:** 39. În pragul libertății (amintiri din temnița Seghedinului) de Gh. Stoica. 41. La Badea George de D. Birăuțiu. 42. Anexarea Bosniei și Herțegovinei cu un chip. 43. Centenarul nașterii lui Șaguna cu fotografia marelui arhieru. 44. Serbarea din Chizeni cu două chipuri. 45. Bărbați mari a României cu mai multe fotografii. 48. Trei luptători cu fotografia dlui Russu-Șirianu, D. Birăuțiu și Gh. Stoica. 49. Viața și obiceiurile românilor emigrați în America-Nordică. Acest articol scris de confratele nostru

I. Țerigariu, ne dă un chip real despre starea fraților noștri emigrați de aici în America (cu două chipuri). 52. Morții noștri. 54. Din minunățiile zilelor noastre. Un articol interesant în care ne ocupăm cu tot ce s'a inventat nou pe rotofolul pământului în cursul anului 1909 cu o mulțime de chipuri. 57. Incasarea mecanică a banilor în America cu 3 chipuri. 62. Cutremurul de pământ din Messina. Descrierea amănunțită a nimicirii orașului din Sicilia cu 3 chipuri. 64. Răvașul anului dela 1 Octomvrie 1908 până la 1 Octomvrie 1909. Consemnarea târgurilor din Ungaria, Ardeal și Bănat. Consemnarea târgurilor e făcută în modul cel mai exact după datele cele mai noi.

Dintre ilustrațiile calendarului înșirăm: Fotografia Ven. domn Gheorghe Pop de Băsești preș. partidului național român. Dr. Teodor Mihali cu doamna. Oaspeții cari au luat parte la depunerea petrei fundamentale a bisericii din Chizeni. Dl deputat Dr. Teodor Mihali, preș. clubului deputaților naționali ținându-și darea de seamă în Ileana-mare. Biserica gr.-or. român din Cacova (Bănat). Bărbați mari ai României: Alexandru Ioan Cuza, Dimitrie Sturdza, D. Spiru Haret. Emil Costinescu. V. G. Morțum, Barbu Ștefan Delavrancea. Trei luptători: Dl I. Russu-Șirianu, E. Birăuțiu, G. Stoica. Un grup de români, cari trăiesc azi în America. Membrii societății »Bănățanul« din Philadelphia Pa, cari, au predat piesa teatrală »Nunta țărănească«.

Prețul unui exemplar 40 fileri. (porto postal 10 fileri). Aceia cari cumpăra cu bani gata spre vânzare dela 15 calendare în sus le dăm **bucata** cu 14 **cruceri** adică 28 fileri. Poșta o plătește însă cel-ce comandă și anume :: :: 72 de fileri pentru 25 calendare. Douăzeci și cinci de calendare cu postă cu tot costă 7 **coroane** 72 fileri. :: :: **În curând va apare și calendarul umoristic „CUCU” și calendarul „FOII ILUSTRATE”.** Comandele să se adreseze la: **Administrația „POPORUL ROMÂN”** Budapesta, VII., István-ut 11.

Ciorapi pentru copii mai ieftin ca oriunde.

Duminică după ameză mare expoziție în prăvălie.**Mănuși „Blériot”, pentru femei 25 cr.****Manșoni din păr fin 1.80.****Paltoane de iarnă pentru femei și fete.****HOFFMANN SÁNDOR****ARAD, EDIFICIUL TEATRULUI.**

Ori-care va privi vitrinele mele se va convinge despre prețurile mele extraordinar de ieftine.

MARELE TÂRG DE CRĂCIUN s'a început deja și bogatul meu magazin stă la dispoziția on. public.**Cumpărări ocazionale: Flanel, metrul 17 cr. Barchet m. 27 cr.****Boauri de păr: dela 1.10, 1.50, 2.—, 2.50, 3.50 în sus, prețuri neîntrecute.**

Căciuli de păr cu 2.25.

La apotecarul CORNEL N. DEMETER

în Orăștie — Szászváros (lângă bisericile evang. reform.)

se capătă următoarele preparate de mare folos:

I. Preparate medicale folosite de cei mai vestiți profesori și medici, recunoscute de cele mai bune!

„Dolicin“. Mulți bărbați, femei și copii — cari deja să simțiau în gura morții și folosind tot felul de leacuri, nu să puteau scăpa de cumplita tuse, nădușală (asthma) și tuse sacă, cetiră în fine despre admirabilul „DOLICIN“ care are efect de minune contra tusei, răgușelei, durerii de piept, ofitei, tusei măgărești, catarului, astmei, greutatea de respirat, lungoaiei și tusei seci și folosindu-l, se vindecă! La copii și la copile contra tusei măgărești are efect admirabil! Efect asupra apetitului! Întărește corpul! Flegma o topește încât mai ușor să rupe! Ferbințelile și asudatul de noapte le înceată; — mărește greutatea corpului, deci contribuie mult la însănătoșare. Prețul este 1 cor. 20 fil. și 2 cor.

Prav contra durerii de cap. Bun și în cazuri de influență. Prețul 1 cor.

Capsic. Reuma, ischias, dureri de oase, — podagra! Știut este că morburile aceste ce dureri teribile cauzează, încât pe lângă întrebuițarea diferitelor medicamente, partea cea mai mare a morboșilor cercetează și diferite băi, — și în multe cazuri și acelea-s, sau fără folos sau cu puțin. Chiar niște bolnavi cari sufereau de oase, podagră, reumatism, răceli de cap, dinți și nervi, — precum și scrîntituri, ba chiar și de aceia cari suferau în morburile de acestea ca: reumă învechită, a cărei duere tot să mută când în mâni, când în picioare, când apoi în spate — și folosind diferite băi fără de nici un rezultat — ca probă au întrebuițat și „CASPICUL“, carele aplicându-l l-au aflat de efect admirabil, — scăpându-se de groaznicile acelea de dureri! Prețul 1 cor. 20 fil. și 2 cor.

Kaljodsarsaparil. Puțini oameni sunt cari în tinerețele lor să nu fi avut așa numitul „morbul tinerețelor“ care neglijându-se, mai târziu se ivesc rezultate neplăcute și periculoase, precum răgușala sifilitică, durere de oase, excесе și zgrăbunțe pe față și pe corp, precum și rane sifilitice.

Foarte mulți cari suferau în boalele acestea, întrebuițând „KALJODSARSAPARILUL“ l-au aflat de efect admirabil, — scăpându-se și tămăduindu-se de aceste morburile grele! Prețul sticlei este 2 cor.

Centaurin. E de minune câți oameni sufer de durere de stomac, sgârçiuiri, greață, puțină sau chiar nici o poftă de mâncare, mistuirea rea, catarul și aprinderea de stomac, greață și vomare. Știut este cumcă stomacul are cea mai mare funcțiune la susținerea sănătății și vieții — căci dacă acesta nu e în stare să nutrească pe deplin corpul — atunci pierzând din puteri — să nimicește corpul.

Este dovedit că la astfel de boale „CENTAURINUL“ este de mare efect. „Centaurinul“ e introdus în fieștecăre familie ca leac de casă, încât la orice boală sau dureri și sgârçiuiri de stomac, numai decăt să întrebuițeze! Prețul este 1 cor. 20 fil. și 2 cor.

Laxbonbons. Inchiderea scaunului e cauza diferitelor morburile, precum palpitarea de inimă, amețeli, dureri de cap și altele. Deci cine sufer de inchiderea scaunului, numai decăt comande „LAXBONBONS“-ul, având efect admirabil. E foarte plăcut de luat, fiind zaharicale dulci, pe care și copiii le iau bucuroși. Prețul 80 fileri.

Pentru toate scrieți, trimițând banii înainte, ori cerând să vă vie cu ramburs (plata la scoaterea dela poștă), dela

Esență contra bătăturilor (ochi de găină). Prețul 80 fileri.

Prav contra opăritului la copii. Prețul 60 fileri.

Prav contra asudatului la mâni și picioare, 60 fileri.

Unsoare contra rîtelor. Cu efect sigur și rapid, 1 cor. 20 fil.

Picuri pentru sculament (Tripper-kankó), 1 cor. 20 fil.

Syrup de zmeură! Curat numai din suc de zmeură de pe munte, preparat cu zahăr rafinat, 1 pachet postal de 5 kilo: 7 coroane —

II. Preparate cosmetice. Pentru frumusețea și curățenie! — — —

Cream de benzoe mygdale, pentru conservarea și albirea mânilor și feței, dând totodată și fineță deosebită! **Delătorează tot felul de pete, bubife, pistonii (mitesser) de pe mână și față, netezește și sbârçiturile.** Conținut nesticăcios pentru față și mâni. Prețul 60 fileri.

Săpunul de benzoe mygdale, excelent. Preparat din materii fine și mirosuri plăcute de flori. Albește și netezește pielea! Prețul 70 fil.

Poudre-Veturien. Acopere foarte bine, încât nici nu se observă c față o pudrată. Întrebuițată cu creamul de benzoe mygdale, scutește de urmările neplăcute ale vântului și soarelui! Este în culoare albi roză și galbenă. Prețul 1 coroană.

Veturien-Parfeum. Veravioletta, cel mai fin parfum de vioarele, și crămioare și scumpie (iorgovan). Prețul 1 coroană 60 fil.

„Ideal“, cel mai nou parfum. Prețul 2 coroane.

„Apa de gură Cremsier“. (Albă sau roșie), delătorează dureri dinților, întărește dinții și gingiile, delătorează mirosul greu din gură. Întrebuițată cu pravul de dinți „Cremsier“ face dinții foarte frumoși. Prețul 80 fil. — Pravul de dinți „Cremsier“ face dinții albi. Prețul 100 fileri. — Perii de dinți, fine. Alegere mare.

Esență de China: contra căderii părului, cu rezultat foarte bun. Prețul 1 cor. 40 fil. — **China tannopomada:** pentru creșterea părului. Prețul 70 fil. — **Oleu de nucă:** extract de nucă oleică, pentru păstrarea părului. 1 sticlă 80 fileri.

III. Extracte pentru a vă face singuri tot felul de beuturi răcoșoare și întăritoare, cum și rum și licuer! —

Cine voiește a-și pregăti singur **beuturi bune și ieftine,** ba rum și licueruri foarte fine: întrebuițeze aceste extracte!

Îți poți face: Rachiul de drojdie. Beutură dulce de vișine. Rachiul de bucate. Borovicica. Rachiul de prune. Șlivoviță. Rum fin pentru țigari.

Apoi **licueruri:** Allasch. De pere, cireșe. Maraschino. De vanilie.

Prețul pentru a prepara 1 litru costă 40 fil. din oricare extracte.

Apotecarul CORNEL N. DEMETER, Orăștie - Szászváros

Mașina de spălat

„WELTWUNDER“

este bucuria fiecărei femeie econoamă bună; albiturile, pe lângă cea mai mare cruțare și lucru ușor copilăresc, devin albe lucitoare. 75% economisire de timp, bani, încălzit și săpun.

Fără chlor! Fără sodă!
Fără ajutor! Fără putere!
Fără frecare! Fără învârtire!
Fără terpenină! Fără salmiac!

Prețul 40 — Cor.

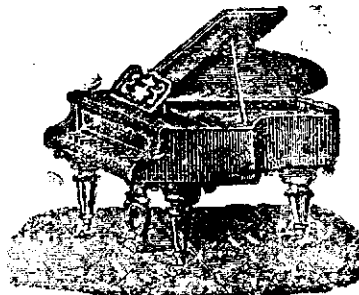
Cereți îndată prospect gratuit dela:

WILHELM OBERTH,

Mediaș—Medgyes Nr. 8. (Transilvania).

La trimiterea înainte a cor. 40 —, mașina se expediază franco.

Fondată la 1840.

Werner

fabrică de plane, pianine și cimbele,
aranșată pe putere de mașini
Pozsony — Pressburg.

Pregătește numai **instrumente muzicale** de primul rang. Pe lângă garanță solidă expediază și cu favorul de **plătiri în rate lunare.**

Prima fabrică germană vieneză de plane, pianine și cimbalme.

Preț-curent cu provocare la acest ziar se trimite gratis și franco.

Adresa telegrafică: **CLAVIER WERNER-POZSONY.**

Cele mai bune

oroloage

— cele mai solide și cele mai după modă —

juvaeriale

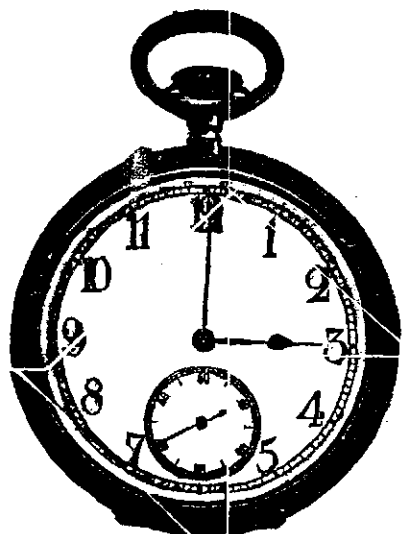
atât pe bani gata, cât și în rate pe lângă che-
zășie de 10 ani și prețuri ieftine, liferează cea
mai bună prăvălie în această privință în
întreagă Ungaria

BRAUSWETTER JÁNOS

orologier în SZEGED.

CATALOG cu 2000 chipuri se trimite GRATUIT.

Correspondențele se fac în limba maghiară, germană și franceză.

INTREPRINDERE ROMĂNEASĂ

MIHAI FLONTA

antreprenor de zidiri

Oradea-mare-Nagyvárad.
Stabilimentul și cancelaria Pereces-u. 9

Primește: plănuirea și zidirea de bi-
serici, școală, case notariale și a tot
felul de zidiri private.

Magazin stabil de fabricate de
cement, comande se primesc.

Magazin stabil de pietrii artificiale
pentru morminte. Prospecte gratuit.